

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
VETERINARIYA VA CHORVACHILIKNI RIVOJLANTIRISH QO‘MITASI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

Samarqand davlat veterinariya
meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti

rektori

X.B. Yunusov

4 yanvar 2025-yil.

**KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH “KOMPLAYENS NAZORAT”
TIZIMINI BOSHQARISH BO‘LIMI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK
VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI KORRUPSIYAVIY XAVF-
XATARLARI YUQORI BO‘LGAN LAVOZIMDA ISHLOVCHI VA BOSHQA
XODIMLARNI, SHU JUMLADAN, ISHGA YANGI QABUL QILINGAN
XODIMLARINI KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH BO‘YICHA
TAYYORLASH, QAYTA TAYYORLASHGA OID MAXSUS O‘QITISHGA
MO‘LJALLANGAN O‘QUV
DASTURI**

Samarqand-2025

1.	Mavzu	I. Tarkibiy qismlar	soat
	1.«Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida» O'zbekiston Respublikasining Qonuni, (03.01.2017 yildagi O'RQ-419-son).	- Korrupsiya tushunchasi, shakllari va sabablari; - Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni amalga oshiruvchi davlat organlar. - Fuqarolar o'zini o'zi boshqarish organlarining, nodavlat notijorat tashkilotlarining va fuqarolarning korrupsiyaga qarshi kurashishda ishtirok etishi. - Aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish. - Ta'lim muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi huquqiy ta'lim va tarbiya. - Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularga chek qo'yishga, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlikning muqarrarlari prinsipini ta'minlashga doir chora-tadbirlar. - Davlat organlari xodimlarining korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar faktlari to'g'risida xabar qilish majburiyati. - Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida axborot berayotgan shaxslarni himoya qilish.	2
	2.O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi Nizom(O va O'MTVning 2021 yil 26 avgustdagi 373-sonli bo'yruqi)	- Umumiy qoidalar. - Korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy prinsiplari. - Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining elementlari. - Axborot taqdim etish, aloqa o'rnatish va maslahat berish tizimini yo'lga qo'yish bo'yicha. - Korrupsion harakatlar to'g'risida xabar berish.	2
	3.O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimida manfaatlar to'qnashuvini boshqarish.	- Umumiy qoidalar. - Mas'ul tarkibiy bo'linmalar xodimlarining majburiyatlari va vakolatlari. - Manfaatlar to'qnashuvi haqidagi ma'lumotlarni oshkor qilish va ko'rib chiqish tartibi. - Manfaatlar to'qnashuvini hal qilish choralari.	2

4.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, (16.06.2021-yildagi PF-6247-son).	Davlat organlari va tashkilotlarining faoliyati ochiqqligini ta'minlash, shuningdek, jamoatchilik nazoratini samarali amalga oshirishga doyr qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida.	2
5.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, (06.07.2021-yildagi PF-6257-son).	Korrupsiyaga qarshi murosasiz munosabatda bo'lish muhitini yaratish, davlat va jamiyat boshqaruvida korrupsiyaviy omillarni keskin kamaytirish va bunda jamoatchilik ishtirokini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida.	2
6.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, (06.07.2021-yildagi PQ-5177-son).	Korrupsiyaga qarshi kurashish faoliyatini samarali tashkil etishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida.	2
7.Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Komplayens nazorat" tizimini yo'lga qo'yish bo'yicha me'yoriy hujjatlari.	Korrupsiyaga qarshi <u>"komplayens-nazorat"</u> tizimi nima? "Komplayens nazorat" tizimining xalqaro prinsiplari. Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi nizom. Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining elementlari. Universitetning korrupsiyaga qarshi kurashish prinsiplari. Universitet tarkibiy tuzilmalarida korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy elementlari. Ish jaryonidagi sovg'alar. Korrupsiyaga qarshi kurashish va odob-axloq qoidalarini buzganlik uchun javogarlilik.	2

2.	II. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari Tinglovchi bilishi kerak: - Mazkur Uslubiy ko'rsatmalar korrupsiya harakatlarining oldini olishga va ularning sodir etilishiga olib keladigan sabablarni bartaraf etishga, huquiy ongni rivojlantirishga va xodimlarni O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga va Vazirlik, Qo'mita tizimining ichki hujjatlariga qat'iy rioya qilish ruhida tarbiyalashga qaratilgan bilimlarni, tuzilishi haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim) - Universitet tizimi xodimlarini odob-axloq qoidalari va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha o'qitish shakllari, uslublari va materiallari amaliy ahamiyatga ega bo'lishi, real holatlarga asoslangan bo'lishi, shuningdek, xodimlar tomonidan olingan materiallarni tushunish va muayyan amaliy muammolarni hal qilishda ularni qo'llash imkoniyatlarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)</i> - Odob - axloq va korrupsiyani aniqlash hamda ularning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar, rivojlanish qonuniyatlari bo'yicha xulosa qilish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak; (malaka)</i>
	III. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:
3.	- ma'ruzalar; - interfaol keys-stadilar; - seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); - guruhlarda ishlash; - taqdimotlarni qilish; - individual loyihalar; - jamo bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
4.	<u>Asosiy adabiyotlar:</u> «Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Qonuni(03.01.2017 yildagi 419-sonli). 2021 yil 26 avgustdagi 373-sonli O va O'MTVning bo'yrug'i. 2021 yil 22 oktyabrdagi 443-sonli O va O'MTVning bo'yrug'i. - O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi "Komplayens nazorat" tizimini yo'lga qo'yish bo'yicha miyyoriy xujjatlar to'plami, Toshkent - 2022.

	5. O‘zbekiston Respublikasi oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2021 yil 26-avgustdagi 373-sonli Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risidagi Nizomi. 6. O‘zbekiston Respublikasi Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish davlat qo‘mitasi raisining 2021-yil 26-oktyabrdagi “Sohada korrupsiyaga qarshi kurashishga oid tartibga soluvchi hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida’gi 115-i/ch- buyrug‘i. 7. ISO 37001: 2016 “Korrupsiyaga qarshi kurashish menejment tizimlari- foydalanish bo‘yicha xalqaro talablar va tavsiyalar” <u>Qo‘shimcha adabiyotlar:</u> 8. Axborot manbaalari 9. www.gov.uz -O‘zbekiston Respublikasi xukumat portal. 10. www.lex.uz -O‘zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma’lumotlari milliy bazasi
5.	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Korrupsiyaga qarshi kurashish komplayens nazorat tizimini boshqarish bo‘limi tomonidan ishlab chiqilgan va universitet rektori tomonidan tasdiqlangan.
6.	Fan/modul uchun mas’ullar: Korrupsiyaga qarshi kurashish komplayens nazorat tizimini boshqarish bo‘limi boshlig‘i F.To‘rayev.

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

**KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH “KOMPLAYENS
NAZORAT” TIZIMINI BOSHQARISH BO‘LIMI**

“TASDIQLAYMAN”

Samarqand davlat veterinariya
meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti

rektori X.B. Yunusov

7. yanvar 2025-yil.

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI
KORRUPSIYAVIY XAVF-XATARLARI YUQORI BO‘LGAN
LAVOZIMDA ISHLOVCHI VA BOSHQA XODIMLARNI, SHU
JUMLADAN, ISHGA YANGI QABUL QILINGAN XODIMLARINI
KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH BO‘YICHA TAYYORLASH,
QAYTA TAYYORLASHGA OID MAXSUS O‘QITISHGA
MO‘LJALLANGAN O‘QUV MASHG‘ULOTLARINING
MARUZALAR TO‘PLAMI**

Samarqand – 2025

1. Mavzu: Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida O'zbekiston Respublikasining Qonuni, (03.01.2017 yildagi O'RQ-419-son).

Reja

- 1). Korrupsiya tushunchasi, shakllari va sabablari.
- 2). Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni amalga oshiruvchi davlat organlar.
- 3). Fuqarolar o'zini o'zi boshqarish organlarining, nodavlat notijorat tashkilotlarining va fuqarolarning korrupsiyaga qarshi kurashishda ishtirok etishi.
- 4). Aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish.
- 5). Ta'lim muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi huquqiy ta'lim va tarbiya.
- 6). Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularga chek qo'yishga, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlikning muqarrarlari prinsipini ta'minlashga doir chora-tadbirlar.
- 7). Davlat organlari xodimlarining korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar faktlari to'g'risida xabar qilish majburiyati.
- 8). Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida axborot berayotgan shaxslarni himoya qilish.

1. Etimologik jihatdan "korrupsiya" atamasi "buzish, pora evaziga og'dirish" degan ma'noni anglatadigan lotincha "corruptio" so'zidan kelib chiqqan.

Korrupsiya - "davlat funksiyalarini bajarish vakolatiga ega bo'lgan (yoki ularga tenglashtirilgan) shaxslarning noqonuniy tarzda moddiy va boshqa boyliklar, imtiyozlarni olishda o'z maqomi va u bilan bog'liq imkoniyatlardan foydalanishi, shuningdek, bu boylik va imtiyozlarni jismoniy yoki yuridik shaxslar qonunga xilof ravishda egallashiga imkon berishi", deb ta'rif berilgan.

Korrupsiya ijtimoiy hayotimizda juda xafli xisoblanib quyida uning salbiy oqibatlarini ko'rib o'tamiz:

- **birinchidan:** iqtisodiyot negizlariga bolta uradi va islohotlar jarayoniga to'sqinlik qilib uning asl mohiyatiga putur etkazadi va bu bilan islohotlar g'oyasini obro'sizlantiradi;
- **ikkinchidan:** jamiyatning ma'naviy asoslariga zarar keltiradi;
- **uchinchidan:** o'sayotgan avlodning ongini zaharlaydi;
- **to'rtinchidan:** xorijiy sarmoyadorlarni cho'chitib yuboradi va eng asosiysi, xalqaro hamjamiyatda bu davlat to'g'risida salbiy tasavvurni yuzaga keltiradi.

Inson sivilizatsiyasi o'sishi natijasida, jinoyatchilikning turlari ortib bogan va korrupsiya yuzaga kelgan.

Barcha davlatlardagi jinoiy harakatlarda asosan birinchi o'rinda moddiy manfaat, yuqori lavozimni olish va lavozim orqasidan tekin boylik orttirish yotadi. Korrupsiya iqtisodiyotni tanazzulga etaklab, davlat boshqaruvini izdan chiqqaradi.

Fuqarolarda davlat boshqaruviga nisbatan ishonchsizlikni uyg'otib, halol yo'l bilan maqsadga erishish kabi orzu- xavaslarini yo'qqa chiqaradi. Korrupsiya va poraxo'rlik davlatni ichidan emiradi. SHu bois bu illatga er yuzida barcha davlatlar o'z hududidagi xolat va sharoitdan kelib chiqib turli usullarda kurash olib boradilar.

“Korrupsiya”ning 4 sababi:

Shaxsiy sabablar. Korrupsiya “yomon” hodisa, u yaxshi ta'lim-tarbiya ko'rmaslik va kam maosh oladigan amaldorlarning noqasligi oqibatida paydo bo'ladi.

Institutsional sabablar. Bunda boshqaruvning kuchsizligi asosiy omil sanaladi. Masalan, kadrlar tayyorlash, hisobga olish va nazorat qilishning samarasizligi, mansabdorlarni yollashning osonligi va ularni oson ishdan haydash, ularda uzoq vaqt mansabda turishga ishonchsizlik paydo bo'lishi kabilar korrupsiyani rag'batlantiruvchi omillardir.

Tizimiy sabablar. Hukumat ba'zan jamiyatning shunday talablariga duch keladigi, ularni bajarishning rasmiy tartiblari hali aniq ishlanmagan bo'ladi yohud ular ko'p miqdorda mablag' talab etadi va aksar holda uzoq muddatlarga cho'ziladi. SHunday holatlarda korrupsiyaga to'g'ridan-to'g'ri va qisqa yo'l ochiladi.

Ko'p tomonlama sabablar. Ba'zan rahbariyatining o'ziga xos xulki tufayli davlat boshqaruvida hal qiluvchilik rolini “shaxsiy” omillar bajaradi.

Jamiyatimizda korrupsiya, turli jinoyatlarni sodir etish va boshqa huquqbuzarlik holatlariga qarshi kurashish, ularga yo'l qo'ymaslik, jinoyatga jazo albatta muqarrar ekani to'g'risidagi qonun talablarini amalda ta'minlash bo'yicha qat'iy choralar ko'rish zarurligi ta'kidlanmoqda.

Jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabat qaror toptirish o'ta dolzarb masala bo'lib, garchi uni bajarish doirasida mas'ul idoralar belgilangan bo'lsa-da, uning to'laqonli ro'yobga chiqishi uchun har bir fuqaro o'zida mas'uliyat his etsa, qo'yilgan maqsad va muddaolar echimi paydo bo'ladi. Har birimiz qaerda, qanday muammoga duch kelsak, uning hal etilishida mas'ul shaxslarning mas'uliyatsizligi yoki ta'magiriligiga guvoh bo'lganda sharoitga bo'ysunish, indamay ketaverish yoxud chidash o'rniga bong urishimiz kerak. Mas'uliyatsizlikka, adolatsizlikka nisbatan murosasizlikni o'zimizdan boshlashimiz darkor. SHunda mudrayotgan mansabdor uyg'onadi, zimmasida qanday mas'uliyat borligini his etadi.

2. Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni amalga oshiruvchi davlat organlari. (7-modda)

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni bevosita amalga oshiruvchi davlat organlari quyidagilardan iborat:

- O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi;
- O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi;
- O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi;
- O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi;

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni qonunchilikka muvofiq boshqa davlat organlari ham amalga oshiradi.

Fuqarolar o'zini o'zi boshqarish organlarining, nodavlat notijorat tashkilotlarining va fuqarolarning korrupsiyaga qarshi kurashishda ishtirok etishi. Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolar:

korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat dasturlarini va boshqa dasturlarni ishlab chiqish hamda amalga oshirishda ishtirok etishi;

aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirishda, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirishda ishtirok etishi;

korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi qonunchilikning ijro etilishi ustidan jamoatchilik nazoratini amalga oshirishi;

korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi qonunchilikni takomillashtirish yuzasidan takliflar kiritishi;

korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida davlat organlari va boshqa tashkilotlar bilan hamkorlik qilishi mumkin.

3. Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolar qonunchilikka muvofiq boshqa tadbirlarda ham ishtirok etishi mumkin.

Nodavlat notijorat tashkilotlari ushbu moddada nazarda tutilgan tadbirlarni amalga oshirish maqsadida Milliy kengash va hududiy kengashlar faoliyatida, shuningdek davlat organlari huzuridagi ishchi guruhlar, komissiyalar va jamoat-maslahat organlari faoliyatida qonunchilikda belgilangan tartibda ishtirok etadi. (14-modda).

4. Aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish.

Davlat organlari va boshqa tashkilotlar korrupsiyaga qarshi kurashish maqsadida aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish bo'yicha zarur chora-tadbirlar ko'radi, shu jumladan korrupsiyaga qarshi kurashish masalalariga doir tushuntirish ishlarini amalga oshirish, huquqiy tarbiya va ta'limni, ilmiy-amaliy tadbirlarni tashkil etish, o'quv-uslubiy va ilmiy adabiyotlarni ishlab chiqish yo'li bilan zarur chora-tadbirlar ko'radi. (16-modda).

5. Ta'lim muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi huquqiy ta'lim va tarbiya.

Ta'lim muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi huquqiy ta'lim va tarbiya belgilangan davlat ta'lim standartlariga muvofiq amalga oshiriladi.

Davlat ta'limni boshqarish organlari va ta'lim muassasalari korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlarini inobatga olgan holda ta'lim muassasalarida huquqiy ta'lim va tarbiyaga, mutaxassislarni kasbiy tayyorlashning sifatini oshirishga, ta'lim dasturlarini doimiy ravishda takomillashtirib borishga qaratilgan chora-tadbirlarni ishlab chiqadi. (18-modda.)

6. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularga chek qo'yishga, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlikning muqarrarlari prinsipini ta'minlashga doir chora-tadbirlar.

Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularga chek qo'yishga, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlikning muqarrarlari prinsipini ta'minlashga doir chora-tadbirlar quyidagilardan iborat:

- korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni bevosita amalga oshiruvchi davlat organlarining korrupsiyaning holatini va tendensiyalarini tizimli tahlil qilishga asoslangan samarali ishini tashkil etish, ularning faoliyatida korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarga yo'l qo'yimaslik;

- korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarga qarshi kurashning zamonaviy shakllari va usullaridan foydalanish, huquqni muhofaza qiluvchi organlarning texnik ta'minoti darajasini oshirish, ularning ishiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish;

- sudlarning mustaqilligi va erkinligini, ular faoliyatining ochiqqligini ta'minlash;

- korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni bevosita amalga oshiruvchi davlat organlari o'rtasida muvofiqlashtirishni va hamkorlikni ta'minlash;

- jismoniy va yuridik shaxslarning korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar faktlariga doir murojaatlari to'liq, xolis va o'z vaqtida ko'rib chiqilishini ta'minlash;

- korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida axborot bergan shaxslarning himoya qilinishini ta'minlash;

- korrupsiyaga qarshi kurashning samarali jinoyat-huquqiy va jinoyat-protsessual mexanizmlarini yaratish. (25-modda)

7. Davlat organlari xodimlarining korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar faktlari to'g'risida xabar qilish majburiyati.

Davlat organlarining xodimlari ularni korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar sodir etishga ko'ndirish maqsadida biror-bir shaxs o'zlariga murojaat etganligiga doir barcha hollar to'g'risida, shuningdek davlat organlarining boshqa xodimlari tomonidan sodir etilgan shunga o'xshash huquqbuzarliklarning o'zlariga ma'lum bo'lib qolgan har qanday faktlari haqida o'z rahbarini yoxud huquqni muhofaza qiluvchi organlarni xabardor etishi shart.

Ushbu moddaning birinchi qismida nazarda tutilgan majburiyatning davlat organlarining xodimlari tomonidan bajarilmaganligi qonunchilikka muvofiq javobgarlikka sabab bo'ladi. (26-modda)

8. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risidagi axborotni xabar qiluvchi shaxslarni va ularning yaqin qarindoshlarini himoya qilish.

Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risidagi axborotni xabar qiluvchi shaxslar va ularning yaqin qarindoshlari davlat himoyasida bo'ladi. (28-modda)

Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida xabar qiluvchi shaxslar to'g'risidagi ma'lumotlar xizmat sirini tashkil etadi hamda faqat qonunda nazarda tutilgan hollarda va shaxsning o'zining, shuningdek korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni amalga oshiruvchi organ rahbarining yozma ruxsati asosida oshkor etiladi.

Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida xabar qiluvchi shaxslarning hamda ularning yaqin qarindoshlarining hayotiga va sog'lig'iga haqiqiy tahdidni, ularga nisbatan zo'rlik ishlatilganligini, ularning mol-mulki yo'q qilinganligini yoki shikastlantirilganligini tasdiqlovchi yetarli asoslar mavjud bo'lgan taqdirda, korrupsiyaga qarshi kurashishni amalga oshiruvchi organlar "Jabrlanuvchilarni, guvohlarni va jinoyat protsessining boshqa ishtirokchilarini himoya qilish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga muvofiq ularni himoya qilish bo'yicha zarur choralar ko'rishi shart.

Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risidagi axborotni xabar qiluvchi shaxslarning va ularning yaqin qarindoshlarining huquqlari va qonuniy manfaatlariga korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida xabar qilganligi sababli tajovuz qilishga, shuningdek ish beruvchi tomonidan ularning mehnatga oid huquqlari buzilishiga yo'l qo'yilmaydi hamda bu qonunga ko'ra javobgarlikka sabab bo'ladi.

Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida xabar qiluvchi shaxslarni rag'batlantirish O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

Ushbu moddaning qoidalari korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida bila turib yolg'on axborotni xabar qilgan shaxslarga nisbatan tatbiq etilmaydi, ular bunday huquqbuzarlik uchun qonunga muvofiq javobgar bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. azkurs.org.
2. Qonunchilik palatasi tomonidan 2016-yil 24-noyabrda qabul qilingan, Senat tomonidan 2016-yil 13-dekabrda ma'qullangan korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasining qonuni.

2. Mavzu: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi Nizom (O va O'MTVning 2021 yil 26 avgustdagi 373-sonli bo'yrug'i)

Reja:

- 1). Umumiy qoidalar.
- 2).Korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy prinsiplari.
- 3).Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining elementlari.
- 4).Axborot taqdim etish, aloqa o'rnatish va maslahat berish tizimini yo'lga qo'yish bo'yicha.
- 5).Korrupsion harakatlar to'g'risida xabar berish.

1. Mazkur Nizom O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi hamda xalqaro tashqilotlarning tavsiyalari, korrupsiyaga qarshi kurash sohasida yetakchi jahon amaliyotlari, shu jumladan ISO 37001:2016 Korrupsiyaga qarshi kurashning boshqaruv tizimlari – foydalanish bo'yicha talablar va tavsiyalar"ni inobatga olgan holda ishlab chiqilgan.

Vazirlik tasarrufidagi tashqilotlar va unga bo'ysunuvchi oliy va o'rta maxsus, professional ta'lim muassasalari (keyingi o'rinlarda-bo'ysunuvidagi markazlar va muassasalar) mazkur Nizom talablaridan kelib chiqqan holda, mavjud resurs va tajribalar, xos va qoldiq korrupsion xavf-xatar asosida o'zlarining korrupsiyaga qarshi kurashish mexanizmlarini ishlab chiqishlari va joriy etishlari lozim.

Vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashning asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat:

- aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini oshirish, jamiyatda korrupsiyaga toqatsiz munosabatni shakllantirish;

- vazirlik tizimi faoliyatining barcha sohalarida korrupsiyaning oldini olish bo'yicha tadbirlarni amalga oshirish;

- vazirlik tizimi xodimlari tomonidan O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarlari va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha ichki hujjatlar talablarini to'liq va har tomonlama bilishlari hamda ularga rioya etishlari;

- korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarga yo'l qo'ymaslik va o'z vaqtida aniqlash, ularni keltirib chiqaruvchi sabab va sharoitlarni, oqibatlarini bartaraf etish, egallab turgan lavozimidan qat'iy nazar, vazirlik tizimining barcha xodimlari tomonidan korrupsion harakatlar sodir etganlik uchun javobgarlik muqarrarligi prinsipiga amal qilishini ta'minlash;

- vazirlik tizimida korrupsiyaga barham berish.

Ushbu Nizom talablari egallab turgan lavozimi va bajaradigan vazifalaridan qat'i nazar, Vazirlik tizimi bilan munosabatlarga kirishgan barcha xodimlariga nisbatan qo'llaniladi.

Vazirlik tizimiga ishga kiruvchi har qanday shaxs mazkur Nizom bilan imzo qo'ygan holda tanishishi va unga rioya qilishi shart.

Ushbu Nizom maqsadlaridan kelib chiqib, quyidagi asosiy tushunchalar va atamalardan foydalaniladi:

- Vazirlik tizimi - O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining to'zilmesi, yuridik shaxs sifatida tashqil etilgan muassasalar (vazirlik, uning hududiy boshqarmalari, bo'ysunuvchi markazlar va muassasalar)ni o'z ichiga oladi.

- Vazirlik - O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.

- Vazir - O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vaziri.

- Vazirlik tizimi xodimi / xodim - O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, uning hududiy boshqarmalari, markazlari va bo'ysunuvchi oliy va o'rta maxsus, professional ta'lim muassasalari bilan mehnat munosabatlariga kirgan jismoniy shaxs.

Davlat mansabdor shaxsi:

- O'zbekiston Respublikasi yoki xorijiy davlatning qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi yoki sud hokimiyatida tayinlangan yoki saylanadigan lavozimni egallagan har qanday shaxs.

- O'zbekiston Respublikasi yoki xorijiy davlat, shu jumladan davlat organi, korxonasi yoki muassasa uchun davlat funksiyalarini bajaruvchi shaxs.

- Har qanday mansabdor shaxs yoki xalqaro tashqilot vaqili.

- Siyosiy arboblar, siyosiy partiyalarning mansabdor shaxslari, shu jumladan

siyosiy lavozimlarga nomzodlar.

Davlat organlari, korxonalari va muassasalari - davlat hokimiyati organlari, fuqarolarni o'zini-o'zi boshqarish organlari (shu jumladan vazirliklar, xizmatlar, agentliklar va idoralar) va ularning tarkibiy bo'linmalari, shuningdek davlat tomonidan bevosita yoki bilvosita boshqariladigan barcha yuridik shaxslar.

Davlat funksiyalari - davlat tomonidan tayinlanadigan va davlat manfaatlari yo'lida amalga oshiriladigan har qanday faoliyat.

Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi - O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining tarkibiy bo'linmasi, vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish uchun mas'ul bo'linma.

Kontragent - vazirlik, uning hududiy boshqarmalari, bo'ysunuvchi markazlari yoki muassasalari bilan shartnomaviy munosabatlarga kirishgan (abituriyentlar, talabalar va o'quvchilarning mehnat munosabatlarini istisno qilgan holda) har qanday jismoniy yoki yuridik shaxs.

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha koordinator yoki mas'ul - vazirlikning hududiy boshqarmalari, uning bo'ysunuvidagi markazlar va muassasalarda korrupsiyaga qarshi kurashish doirasida chora-tadbirlarni samarali va o'z vaqtida amalga oshirilishini muvofiqlashtirish hamda nazorat qilish vazifalari yuklatilgan vazirlikning hududiy boshqarmalari, uning bo'ysunuvidagi markazlar va muassasalarning xodimi.

Korrupsiya - shaxsning o'z mansab yoki xizmat mavqeyidan shaxsiy manfaatlarini yoxud o'zga shaxslarning manfaatlarini ko'zlab moddiy yoki nomoddiy naf olish maqsadida qonunga xilof ravishda foydalanishi, shuningdek, bunday nafni qonunga xilof ravishda taqdim etish.

Korrupsiyaviy harakatlar - xodim tomonidan pora beruvchining manfaatlarini ko'zlab harakat yoki harakatsizligi uchun bevosita yoki bilvosita, shaxsan yoki uchinchi shaxslar orqali porani ya'ni pul, qimmatbaho qog'ozlar, boshqa mol-mulkni, mulkiy tusdagi xizmatlarni, boshqa mulkiy huquqlarni olish, talab qilish, taklif qilish, va'da qilish va berish, shuningdek, pora berish va (yoki) olishda vositachilik qilish, rasmiyatchiliklarni soddalashtirish uchun to'lovlarni olish, xodim tomonidan pora olish yoki huquqqa xilof boshqa maqsadlarda o'z xizmat mavqeyidan noqonuniy foydalanish.

Korrupsion xavf-xatar - vazirlik tizimi xodimlari yoki uchinchi shaxslar tomonidan vazirlik tizimi nomidan va (yoki) ularning manfaatlarini ko'zlab korrupsiyaviy hatti-harakatlarni sodir etish xavfi.

Korrupsiyaga oid huquqbuzarlik - korrupsiya belgilariga ega bo'lgan, sodir etilganligi uchun qonun hujjatlarida javobgarlik nazarda tutilgan qilmish.

Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi - vazirlik tizimi xodimlari tomonidan faoliyatni yuritishda yuqori darajadagi professionalizm va odob-axloq qoidalariga amal qilishini ta'minlash, korrupsion hatti-harakatlarni bartaraf etishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar.

Kronizm - do'stlarga yoki ishonchli shaxslarga noqonuniy imtiyozlarni taqdim etish maqsadida xizmat vazifasidan foydalanish va (yoki) ta'sir o'tkazish.

Manfaatlar to'qnashuvi - shaxsiy (bevosita yoki bilvosita) manfaatdorlik, vazirlik tizimi xodimining mansab yoki xizmat majburiyatlarini lozim darajada

bajarishiga ta'sir ko'rsatayotgan yoxud ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan hamda shaxsiy manfaatdorlik bilan vazirlik tizimining huquqlari va qonuniy manfaatlari o'rtasida qarama-qarshilik yuzaga kelayotgan yoki yuzaga kelishi mumkin bo'lgan vaziyat.

Mahalliychilik - shaxsni mazkur lavozimga qo'yiladigan malaka talablariga muvofiqligini inobatga olmagan holda, faqatgina kelib chiqishi hamda mazkur shaxsning hukumat vakolatlariga ega bo'lgan idoralarda yaqin qarindoshining xizmat mavqeyi sabablari bo'yicha shaxsni ishga qabul qilish, ishini o'zgartirish, lavozimga tayinlash (taniqli yoki mashhur shaxslar hamda ularni jamoatchilik tomonidan tan olinishi).

Nepotizm - o'zining yaqin qarindoshlari g'ayriqonuniy imtiyozlar berish maqsadida hokimiyatdan foydalanish va (yoki) ta'sir o'tkazish, shuningdek yaqin qarindoshlari va (yoki) do'stlariga asossiz mukofotlar hisoblash, vazirlik manfaatlari zarariga yaqin qarindoshlari va do'stlarini ishga qabul qilish va lavozimga tayinlashlar.

Rasmiyatchiliklarni yengillashtirish uchun to'lovlar - tegishli qonunchilik va me'yoriy hujjatlarda ko'zda tutilmagan, o'rnatilgan tartib-qoidalarini yoki harakatlarni ijro etishning standart tartibini bajarishda yoki amalga oshirilishini tezlashtirish maqsadida qonunga xilof ravishda taqdim etilgan pul mablag'lari, mol-mulk, mulkiy huquqlar, xizmatlar va boshqa moddiy yoki nomoddiy daromadlar.

Xalqaro tashqilot - tashqiliy shakli va vakolatlaridan qat'i nazar, davlatlar, xukumatlar yoki boshqa xalqaro tashqilotlar tomonidan tashqil etilgan har qanday halqaro tashqilot, shu jumladan, iktisodiy hamkorlik bo'yicha mintaqaviy tashqilotlar.

Xayriya qilish (xayriya yordami ko'rsatish) -- vazirlik tizimi (xayriya oluvchilar)ga moddiy yoki nomoddiy qimmatliklarni, shu jumladan pul mablag'lari ko'rinishida, ular uchun ish yoki xizmatlar ko'rsatish hamda xayriya maqsadlarida boshqa qo'llab-quvvatlashni amalga oshiruvchi jismoniy va yuridik shaxslar (xayriya qiluvchilar)ning qaytarib olinmaydigan va imtiyozli shartlarda ifodalanadigan ixtiyoriy manfaatsiz yordam (faoliyat).

Xizmat (biznes) mexmondo'stligi belgilari - vazirlik tizimi xodimlarini o'zi tomonga og'dirishga qaratilgan hamkorlikni o'rnatish va (yoki) uni qo'llab-quvvatlash maqsadida, vazirlik tizimi xodimlarining manfaatlari yo'lida uchinchi shaxslarning harajatlari, shu jumladan uchinchi shaxslarning ovqatlanishni tashqil etish, xizmat tushligi va kechki ovqatni uyushtirish, transport harajatlari, yashash harajatlari, dam olishga, eksko'rsion dastur tashqil etishga qaratilgan harajatlar va x.k.

Xodimning shaxsiy manfaati - vazirlik tizimi xodimi tomonidan uning mansab yoki xizmat majburiyatlarini to'liq bajarishiga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan, xizmat vazifalarini bajarishi jarayonida uning yaqin qarindoshi yoki xodimga aloqador shaxslarning pul mablag'lari, moddiy va (yoki) nomoddiy qiymatliklar, boshqa mol-mulk, daromad, foyda va afzalliklar shaklida manfaatdorligi (shaxsiy, ijtimoiy, mulkiy, moliyaviy, siyosiy va boshqa tijorat yoki notijorat manfaatlari).

Haqiqiy manfaatlar to'qnashuvi - vazirlik tizimi xodimining shaxsiy manfaati bevosita yoki bilvosita vazirlik tizimining manfaatlariga zid kelishi oqibatida xodim tomonidan xizmat vazifalarini to'g'ri bajarilishiga ta'sir qiluvchi vaziyat.

Homiylik qilish (homiylik yordami) - buning oqibatida vazirlik tizimi

muassasasida homiy oldida o'zaro majburiyat yuzaga kelishiga olib keluvchi yuridik va jismoniy shaxslar (homiyilar)ning qaytarib berish sharti bilan vazirlik tizimi (homiylik qilinuvchi tashqilot)ga mol-mulk, shu jumladan pul mablag'lari shaklida yordam ko'rsatishi hamda ular uchun ishlarni bajarishi, xizmatlar ko'rsatishi yoxud homiylik maqsadlarida boshacha qo'llab-quvvatlashni amalga oshirishi.

Urug'-aymoqchilik - xodimning umumiy avlodga ega bo'lgan muayyan karindoshga mansubligi asosida uchinchi shaxslarga nisbatan subyektiv, iltifotli va noholis munosabatda bo'lish shaklidagi shaxsiy manfaatining namoyon etilishi.

Shaxsiy himoya ostiga olish - vazirlik tizimi xodimini lavozimi bo'yicha yuqori turuvchi xodim tomonidan unga qulay mehnat sharoitlarini yaratib berish shaklida qo'llab turish va himoya ostiga olish;

Favoritizm - vazirlik tizimi xodimi tomonidan bir shaxs yoki bir guruh shaxslar manfaatlarini boshqa shaxs va (yoki) shaxslar guruhi manfaatlaridan ustun qo'yish, shu jumladan, vazirlik tizimida kadrlarni tanlash va joy-joyiga qo'yish, lavozimi bo'yicha ko'tarish, mukofotlarni hisoblash va davlat mukofotlariga tavsiya qilish, mehnat ta'tillari berish yoki sanatoriylar va xorij safarlariga yuborish, murojaatlarni ko'rib chiqish navbatini, shuningdek ish vakti va navbatchilik grafiklarini belgilash shular jumlasidandir.

Yaqin qarindoshlar - qarindosh yoki quda tomondan qarindosh bo'lgan shaxslar, ya'ni ota-ona, tug'ishgan va o'gay aka-uka va opa-singillar, er-xotin, farzand, shu jumladan farzandlikka olinganlar, bobo, buvi, nevaralar, shuningdek er-xotinning ota-onasi, tug'ishgan va ugay aka-uka va opa-singillari.

2.Vazirlik tizimidagi korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi quyidagi prinsiplar asosida ishlaydi:

Qonuniylik - vazirlik tizimidagi korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha chora-tadbirlar O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari, davlat organlari va ta'lim muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha jahonda tan olingan amaliyotni hisobga olgan holda hamda vazirlik tizimining belgilangan ichki hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

Korrupsiyaga toqatsizlik - vazirlik tizimi o'z faoliyatining barcha sohalarida korrupsiyaning har qanday shakllari va ko'rinishlariga murosasiz munosabatda bo'ladi. vazirlik tizimi xodimlariga korrupsiyaviy xavf-xatar kelib chiqishi mumkin bo'lgan faoliyatda bevosita yoki bilvosita ishtirok etish taqiqlanadi.

Ochiqlik va shaffoflik - vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida qabul qilingan va amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar haqida vazirlik tizimi xodimlari va kontragentlarini, keng jamoatchilikni xabardor qilish.

Tizimlilik — vazirlik tizimi korrupsiyaviy hatti-harakatlar sodir etilishiga va korrupsiyaviy xavf-xatarlarga ko'maklashuvchi sabab va shart- sharoitlarni bartaraf etishga qaratilgan preventiv chora-tadbirlarni amalga oshirishga ustuvor ahamiyat beradi. Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar va tartib-taomillar aniqlangan xavf-xatarlar darajasiga muvofiq keladi hamda vazirlik tizimining barcha funksiyalari va yo'nalishlariga integrasiya qilingan korrupsiyaga qarshi kurashish tizimiga birlashtirilgan.

Korrupsiya bilan bog'lik huquqbuzarliklar uchun javobgarlikning muqarrarlighi — korrupsiya bilan bog'liq huquqbuzarliklarni sodir etgan vazirlik

tizimi xodimlari o'zining maqomi va egallab turgan lavozimidan qat'iy nazar vazirlikning ichki hujjatlari va amaldagi qonunchilikka muvofiq javobgarlikka tortiladilar.

Texnika taraqqiyotining yutuqlaridan foydalanish - vazirlik korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yaratishda ilm-fan taraqqiyotining so'nggi yutuqlaridan, shu jumladan, integrasiyalashtirilgan axborot tizimlaridan foydalanishga intiladi.

To'g'ridan-to'g'ri rahbariyanga murojaat qilish - vazirlik tizimining har bir xodimi korrupsiyaviy huquqbuzarliklar sodir etilganligi to'g'risida ishonchli va asosli ma'lumotlar mavjud bo'lganda belgilangan choralarni ko'rish uchun to'sqinliksiz o'zi faoliyat yuritayotgan idora rahbari, vazirlikning Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limiga va (yoki) vazirga murojaat qilishi mumkin.

fuqarolik jamiyati vakillari bilan o'zaro hamkorlik - vazirlik tizimi o'ziga yuklatilgan funksiyalarni bajarishda vazirlik tasarrufidagi tashkilot va muassasalari faoliyatini xalollik, holislik va mustaqillik asosida mustaqil nazorat qilish maqsadida fuqarolik jamiyati vaqillarini jalp etadilar.

Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini doimiy ravishda takomillashtirish - vazirlik tizimi korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini monitoring va nazorat qilish hamda korrupsiyaviy xavf-xatarlarni amalga oshirish natijalariga ko'ra, korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining samaradorligini to'xtovsiz ravishda oshirish choralari ko'radi.

Korrupsiyaning har qanday ko'rinishlariga nisbatan toqatsizlik prinsipiga rioya qilgan holda, butun vazirlik tizimi korrupsiyaga qarshi kurashishda yagona yondashuvni shakllantirishga va korrupsiyaga qarshi kurashishning yaxlit tizimini joriy etishga intiladi.

Vazirlik, uning hududiy boshqarmalari va bo'ysunuvchi markazlar va muassasalarning korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi quyidagilar (mazkur Nizom, O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimi xodimlarining odob-axlok koidalari, O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimidagi manfaatlar to'qnashuvini boshqarish to'g'risidagi Nizom)da o'z aksini topgan.

Vazirlik tizimining tarkibiy bo'linmalari rahbarlari o'z xodimlari, fu Karol ar (yuridik shaxslar) bilan munosabatlarda halollik, adolatlilik va insofililik kabi xulq-atvor namunasini ko'rsatish bilan birga, o'zlarida har qanday korrupsion harakatlarga toqatsizlik ko'rsatish munosabatini shakllantirishi lozim.

Vazirlik tizimi tarkibiy bo'linmalari boshliqlari va rahbarlari korrupsiyaga qarshi kurashishning samarali tizimini yaratish va uni amalga oshirishda yetakchilik(liderlik) qobiliyatini quyidagilarda namoyon etadilar:

- vazirlik tizimi faoliyatining xavf-xatar funktsiya va yo'nalishlariga samarali antikorrupsion tadbirlar va jarayonlarni joriy etish, shu jumladan antikorrupsion dasturlar (yo'l haritalari)ni tasdiqlash va ularning bajarilishi ustidan nazorat o'rnatish;

- korrupsiya masalalari bo'yicha jismoniy va yuridik shaxslar murojaatlarini har tomonlama puxta va adolatli ko'rib chiqilishini ta'minlash.

Vazirlik tizimi o'z faoliyat yo'nalishlariga mos bo'lgan funksiyalardan kelib chiqqan holda, jamoatchilik, kontragentlar va boshqa shaxslar bilan alokalarda korrupsion xavf-xatarlarni aniqlash va baholashni amalga oshiradi, shuningdek boshqa

tashki va ichki omillar ta'sirida O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimida korrupsion xavf-xatarlarni baholashni amalga oshirish Uslubiyotiga hamda vazirlik tizimining boshqa ichki hujjatlariga muvofiq olib boriladi.

Korrupsion xavf-xatarlarni aniqlash va baholash doirasida vazirlik tizimi faoliyatining barcha yo'nalishlarida korrupsion xavf-xatarlarga ta'sirchan bo'lgan funksiyalarni aniqlash bo'yicha taxdilni amalga oshiradi, shuningdek aniqlangan xavf-xatarlarni kamaytirishga xizmat qiluvchi samarali antikorrupsion tadbirlar va nazorat turlari mavjudligi (mavjud emasligi) taxlil qilinadi.

Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limining qo'llab-quvvatlashi va nazorati ostida korrupsion xavf-xatarlarni aniqlash va baholash jarayonida Vazirlik tizimida tegishli funksiyalari yuklatilgan mas'ul shaxslari va rahbarlari, hududiy boshqarmalar, bo'ysunuvchi markazlar va muassasalarda korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha koordinatorlar va mas'ul shaxslar katnashadilar.

Korrupsion hatti-harakatlarning har qanday ko'rinishlariga toqatsizlik prinsipidan kelib chikib, vazirlik tizimida korrupsion xavf-xatarni kelib chikish extimoli va ta'sir qilish darajasidan kat'iy nazar, bu jarayonni boshqarish zarurligi muxim urin tutadi.

Korrupsion xavf-xatarlarni aniqlash va baholash bir yil davomida kamida bir marotaba o'tkaziladi. Korrupsion xavf-xatarlarni baholash natijalari vazir va vazirlik tizimidagi tashqilotlar rahbarlari tomonidan ko'rib chiqiladi. Aniqlangan korrupsion xavf-xatarlarni kamaytirishga karatilgan antikorrupsion chora-tadbirlar vazirlik tizimining korrupsiyaga qarshi kurashish dasturlari (yo'l haritalari)da aks ettiriladi.

3. Vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashishning samarali tizimini shakllantirish uchun alohida mas'ul tarkibiy bo'linma – vazirlikning Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi (keyingi urinlarda Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi) tashkil etildi.

Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi bevosita vazirga bo'ysunadi va o'z faoliyatini O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari, O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi to'g'risidagi Nizomga muvofiq amalga oshiradi.

Vazirlik barcha tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha vazifa va funksiyalarni amalga oshirishda vazir Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limiga yetarli darajada mustaqillik va zaruriy resurslarga ega bo'lishini ta'minlaydi.

Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi o'z faoliyatini samarali amalga oshirish uchun zaruriy bilim va kompetensiyalarga ega bo'lgan xodimlarga ega bo'lishi kerak.

Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi xodimlari har yili korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha uqitish ko'rsalarida malaka oshirishlari hamda korrupsiyaga qarshi kurashish va antikorrupsion tizimni shakllantirish masalalari bo'yicha tadbirlarda ishtirok etishlari talab etiladi.

Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi vazirlik markaziy apparatida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirishga mas'ul hisoblanadi.

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha chora-tadbirlarni o'z vaqtida va samarali amalga oshirilishini muvofiqlashtirish va nazorat qilish, shuningdek Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi bilan hamkorlik qilish maqsadida vazirlikning hududiy boshqarmalarida, unga bo'ysunuvchi markazlarda va muassasalarda korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha koordinator yoki mas'ul shaxs tayinlanadi.

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha koordinator yoki mas'ul shaxs o'z faoliyatini O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha koordinator to'g'risidagi nizomga muvofiq amalga oshiradi.

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha koordinator yoki mas'ul shaxs lavozimi korrupsiya xavfining yukori darajasi bilan ifodalanadigan funksiyalarni bajarmaydigan xodimga yuklatilishi lozim.

Vazirlik markaziy apparatining Tashkiliy-kadrlar boshqarmasi, shuningdek, vazirlik tizimidagi tashkilot va muassasalarning kadrlar bo'limi vazirlik tizimida manfaatlar to'qnashuvini boshqarish bo'yicha Nizomga va vazirlik tizimining boshqa ichki hujjatlariga, O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablariga muvofiq tartibga solinadigan xodimlarning yaqin qarindoshlari va ularning o'zaro aloqador shaxslari to'g'risida tizimli ravishda va belgilangan muddatlarda ma'lumot tuplash, taxdil qilish va yangilash uchun javobgardirlar.

Qushimcha tarzda vazirlik tizimidagi barcha muassasalarda quyidagi funksiyalarni amalga oshiruvchi alohida Odob-axloq bo'yicha komissiya to'zilisli lozim:

- odob-axlok; qoidalariga rioya etish masalalarini ko'rib chikish;
- vazirlik tizimidagi tegishli muassasa xodimining manfaatlar to'qnashuvini (bu xaqdagi ma'lumotlar kadrlar bo'limidan, xodimning o'zidan, boshqa kanallar orqali olingan) ko'rib chiqish va uni bartaraf etish;
- aniqdangan manfaatlar to'qnashuvini bartaraf qilish yuzasidan qabul qilingan qarorlarning yetarililigi yoki yetarli emasligini ko'rib chiqish.

Odob-axloq bo'yicha komissiya o'z faoliyatini O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimida odob-axloq, bo'yicha komissiya to'g'risidagi Nizomga muvofiq amalga oshiradi.

4.Vazirlik, uning tizimidagi tashkilot va muassasalar o'zlarining rasmiy veb-saytlarida korrupsion xavf-xatarlarni kamaytirish va bundan aholining xabardorligini oshirish maqsadida mazkur Nizomni va ular tomonidan amalga oshirilayotgan antikorrupsion tadbirlar to'g'risidagi asosiy ma'lumotlarni joylashtirib boradilar.

Vazirlik tizimi O'zbekiston Respublikasi korrupsiyaga qarshi kurashish soxasidagi qonunchilik talablarini va vazirlik tizimi xodimlari (shuningdek, boshkd manfaatdor shaxslar) uchun qabul qilingan antikorrupsion talablar to'g'risidagi axborotlarni yetkazish va tushuntirish ishlarini olib borish bo'yicha barcha imkoniyatlarni ishga solish yo'lida quyidagi tadbirlarni amalga oshiradi:

- vazirlik tizimi rahbariyati tomonidan xodimlarga vazirlik tizimida qabul qilinayotgan antikorrupsion normalar va talablarga rioya etish muximligi to'g'risidagi xabarlarni elektron pochta va boshqa kommunikasiya tizimlari orqali doimiy tarzda yetkazib berish;

-vazirlik tizimi xodimlariga doimiy tarzda va tizimli ravishda korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha ukitishni tashqil qilish. Ukitish O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish masalalari bo'yicha har yillik ukitish rejasiga asosan bir yilda bir marotabadan kam bo'lmasligi lozim. Yangi ishga qabul qilingan xodimlar mazkur Nizom va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha boshqa ichki hujjatlar bilan majburiy tanishish bilan birga antikorrupsion ukitishda katnashishlari lozim. Bundan tashkari, vazirlik tizimida yukori darajada korrupsion xavf-xatari bo'lgan lavozimlar kushimcha tarzda antikorrupsion uqitishlar tashkil etiladi. Uqitish (treninlar) o'tkazilganligi to'g'risidagi ma'lumotlar o'rnatilgan tartibda Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limida va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha koordinator (mas'ul) shaxslarda saqlanadi;

- xodimlar va fukarolar o'rtasida amalga oshirilayotgan korrupsiyaga qarshi kurashish choralari to'g'risidagi xabardorligini oshirishga hamda ularda korrupsion xdti-xdrakatlarga nisbatan toqatsiz munosabatni shakllantirishga karatilgan tematik audio va videoroliklar xmda boshqa axborot materiallaridan foydalangan holda antikorrupsion kompaniyalarni o'tkazish;

- vazirlik tizimi xodimlarining korrupsion hatti-harakatlarni sodir etilishi, korrupsion xavf-xatarlar va shu kabi ma'lumotlar (shubx,alar) to'g'risida xabar berish imkonini beruvchi alokd kanallarini ishga tushirish;

- O'zbekistan Respublikasi qonunchiligi talablari yoki vazirlik tizimidagi boshqa antikorrupsion talablar va tadbirlar xamda mazkur Nizom talablari bilan boglik xdr qanday masalalarda vazirlik tizimi xodimlariga maslaxatlar berish. Xodimlar maslaxat olish uchun Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi va (yoki) korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha tegishli koordinator (mas'ul) shaxslarga murojaat qilishlari mumkin;

- vazirlik tizimi xodimlari mehnat shartnomalariga antikorrupsion talablarni kiritilishi;

- vazirlik tizimining kontragentlari (hamkorlari, xayr-exson qiluvchilari, xomiylari) bilan to'zilgan shartnomalarga antikorrupsion shartlarni kiritish;

- antikorrupsion xulq-atvorni targib qilinishi Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha tegishli koordinator (mas'ul shaxs)lar hamkorligida ishlab chiqilgan rejalarga muvofiq amalga oshiriladi.

Monitoring, nazorat va uslubi ot masalalari bo'yicha:

Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi, shuningdek mas'ul bo'linmalar (shaxslar) o'z darajalarida vazirlik tizimidagi antikorrupsion tadbirlarni mutanosib tarzda, yetarli darajada olib borilayotganligini, uning samaradorligini baholab, doimiy ravishda nazorat va monitoring olib boradilar. O'tkazilgan monitoring va nazorat natijalariga ko'ra, vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashishni takomillashtirish bo'yicha tegishli tadbirlar qabul qilinadi.

Vazirlik, uning tizimidagi tashqilot va muassasalar korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini amal qilishi va mavjud holatini monitoring va nazorat qilish uchun mustaqil tashqilotlar(muassasalar)ni jalb qilish xukukiga ega.

Vazirlik, uning tizimidagi tashqilot va muassasalarning korrupsiyaga qarshi

kurashish tizimida quyidagi asosiy yo'nalishlar bo'yicha monitoring o'tkazilishi lozim:

- vazirlik tizimi faoliyatida kullaniladigan korrupsiyaga qarshi kurashish masalafari bo'yicha O'zbekistan Respublikasi xukumat idoralarining tavsiyalari va qonunchilik monitoringi;

- xalkaro va xorijiy tashqilotlarning korrupsiyaga qarshi kurashishning samarali tizimii yaratish va qo'llab-quvvatlash bo'yicha tavsiyalari monitoringi;

- ommaviy axborot vositalarini, ularda vazirlik tizimi xodimlarini korrupsion hatti-xdrakatlarga jalb qilinganligi to'g'risida ma'lumotlar, xuddi shunday ma'lumotlarni vazirlik tizimining kontragentlari (^amkorlari)da mavjudligi bo'yicha monitoring o'tkazish;

- vazirlik tizimi xodimlarining korrupsiyaga qarshi kurashishining asosiy prinsiplari va talablari bo'yicha xabardorligini tekshirish;

- vazirlik tizimidagi Yo'l haritasiniig bandlarining bajarilishi to'liqligi va samaradorligini monitoring qilish.

Vazirlik tizimidagi korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining samaradorligi (korrupsion xavf-xatarlarni mavjud emasligi) bo'yicha nazorat quyidagicha amalga oshiriladi:

- antikorrupsion tizimni, shu jumladan vazirlik tizimida urnatilgan talablar va choralarga rioya etilishi yuzasidan nazoratni ichki audita;

- ISO 37001:2016 standartlariga muvofiqlik bo'yicha antikorrupsion tizimning ichki auditi.

Monitoring va nazorat O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimidagi korrupsiyaga qarshi kurashish prinsiplari va talablariga rioya etilishini monitoring qilish va nazorat qilish Uslubiyotiga hamda vazirlik tizimining boshqa ichki hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini monitoring qilish va nazorat qilish bo'yicha chora-tadbirlarning yakunlari va natijalari vazirga, vazirlik Hay'atiga hamda bo'ysunuvchi markazlar va muassasalar rahbarlariga takdim qilinadigan choraklik hisobotlarda aks etadi. Hisobotlarni shakllantirish va takdim etish tartibi O'zbekistan Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining holati to'g'risidagi hisobotlarni shakllantirish va takdim etish Reglamentiga muvofiq rasmiylashtiriladi.

Huquqbuzarlikka sarshi kurash va aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish bo'yicha:

Mazkur Nizom, vazirlik tizimida antikorrupsion talablar va tartib-koidalarga rioya qilish har bir xodimning o'z xizmat vazifalarini bajarishi doirasida amalga oshirilishi lozim.

Xodimlar belgilangan talablar va tartiblarni buzganlik uchun shaxsiy javobgar hisoblanadilar.

Urnatilgan antikorrupsion talablarini buzgan vazirlik tizimi xodimlari O'zbekistan Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda va asoslarda intizomiy, ma'muriy yoki jinoiy javobgarlikka tortiladilar.

Xodimlar o'z rahbarini yoxud xukukni muxofaza qilish organlarini ularni huquqbuzarliklar sodir etishga og'dirish maqsadida biror-bir shaxslarning qilgan

murojaatlarining barcha holatlari to'g'risida, shuningdek bonda davlat xizmatchilari tomonidan sodir etilgan huquqbuzarliklarning o'zlariga ma'lum bo'lgai har qanday holatlari xaqida xabardor qilishi shart.

Korrupsiyaning har qanday ko'rinishlariga nisbatan toqatsizlik prinsipini inobatga olgan holda, vazirlik tizimi xodimlari tomonidan vazirlik tizimida korrupsion harakatlar sodir etilgan har bir asoslangan shubxali holat yuzasidan ichki xizmat tekshiruvlari O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimi xodimlarining odob-axlok koidalari, Korrupsion harakatlar va qonunbuzarliklar yuzasidan xizmat tekshiruvlari o'tkazish bo'yicha Reglamentda nazarda tutilgan tartibda, vazirlik tizimining boshqa ichki hujjatlari va O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablariga muvofiq o'tkaziladi.

Korrupsion harakatlar aniqlangan takdirda, Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha koordinator (mas'ul)lar bilan hamkorlikda ularni amalga oshirish sabablari va imkoniyatlarini taxlil qiladi va doimiy ravishda korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtirib boradi.

Ichki tekshiruvlar natijalari to'g'risida vazirga, vazirlik Hay'atiga va vazirlikning tegishli hududiy boshqarmalar, bo'ysunuvchi markazlar va muassasalar rahbarlariga ma'lumot beriladi.

Vazirlik, uning tizimidagi tashqilot va muassasalar korrupsiyaga oid xukukbuzarliklarni aniqlash va tergov o'tkazish bo'yicha huquqni muxofaza qiluvchi organlar va boshqa idoralar bilan hamkorlik qiladi.

Korrupsion xavf-xatarlarni kamaytiruvchi chora-tadbirlar bo'yicha:

Vazirlik tizimi umumiy nazorat muxiti bilan birga, faoliyat (funksiya)ning xavf-xatar yo'nalishlaridagi (aniqlangan xatarlar darajasiga mos ravishda) antikorrupsion nazorat va tadbirlarni xam kamrab oluvchi korrupsiyaga qarshi kurashishning kompleks tizimini joriy qiladilar.

Amalga oshirilgan chora-tadbirlar, shuningdek korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha joriy qilinayotgan nazorat va tadbirlar vazirlik tizimi xodimlari uchun aniq va tushunarli bo'lishi zarur, jamoatchilik uchun vazirlik tizimi faoliyatining shaffofligini oshirishga xizmat qiladi. Ushbu chora-tadbirlar va jarayonlar vazirlik tizimining korrupsiyaga qarshi kurash bo'yicha dasturi/yo'l haritasida aks ettiriladi, shuningdek mazkur Nizomda va vazirlik tizimining tegishli ichki hujjatlarida belgilanadi.

1. Vazirlik tizimi xodimlari va boshqa shaxslar korrupsiyaviy harakatlar sodir etilganligi yoki sodir etilishi mumkinligi fakti hamda boshqa xukukbuzarlik to'g'risida vazirlik tizimi aloqa kanallari orqali ochik tarzda xabar berishlari mumkin.

Vazirlik, uning tizimidagi tashqilot va muassasalar o'z vakolatlari va mavjud imkoniyatlari doirasida xukukbuzarlik to'g'risida ishonchli ma'lumot bergan shaxsning maxfiyligini ta'minlaydi.

Vazirlik, uning hududiy boshqarmalari, bo'ysunuvchi markazlari va muassasalari o'z xodimlarining manfaatlarini ximoya qiladi hamda qasos olish hatti-harakatlari, shu jumladan ishdan bushatish, lavozimini pasaytirish, kamsitish, ta'qib qilish, shubxali xatgi-harakatlar yoki mazkur Nizomdagi antikorrupsion talablarni vazirlikning boshqa xodimi tomonidan buzilishi mumkinligi to'g'risida ishonchli

xabar yetkazgan xodimlarga nisbatan ta'qiblarga yo'l quymasligini kafolatlaydi.

Korrupsiyaviy harakatlar to'g'risida xabarlarni quyidagi aloqa kanallari orqali yetkazish mumkin:

«1006» telefoni va vazirlik tizimi tomonidan o'rnatilgan boshqa telefonlar orqali;

"anticoredu" telegram kanali orqali;

Komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi elektron pochtasi orqali;

vazirlikning <https://www.edu.uz> rasmiy veb-saytida joylashtirilgan shakl orqali;

internet tarmog'idagi Prezident virtual qabulxonasi (<https://pm.s:ov.uzi>), O'zbekiston Respublikasi HUKUMAT portali va Oliy va o'rta maxsus ta'lim vaziri virtual qabulxonasi orqali;

vazirlikning elektron pochtasi edu@exat.uz va hududiy boshqarmalar, bo'ysunuvchi markazlar va ta'lim muassasalarining elektron pochtalari orqali;

tasdiqlangan grafik asosida vazirlik tizimi xodimlari tomonidan o'tkaziladigan shaxsiy qabul orqali;

vazirlik tizimi muassasalarining devonxonasiga yuboriladigan yozma murojaatlar orqali.

Vazirlik tizimining aloqa kanallariga kelib tushgan barcha xabarlar O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga, O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimida korrupsiyaviy harakatlar to'g'risida xabar berishga mo'ljallangan aloqa kanallariga tushuvchi xabarlarni qabul qilish va qayta ishlash Reglamenta va vazirlik tizimining boshqa ichki hujjatlariga muvofiq vazirlik tizimining mas'ul bo'linmasi (xodimi) tomonidan obyektiv va o'z vaktida ko'rib chiqiladi,

Korrupsion harakatlarni sodir etilganligi fakta yoki shubha-gumonlarni to'g'risida yetarlicha axborot mavjud bo'lganda, anonim tarzda yuborilgan xabarlar (vazirlik tizimining telegramm kanallari orqali) xam ko'rib chiqish uchun qabul qilinadi.

Vazirlik tizimining xodimiga ataylab yolg'on ma'lumotlar takdim etilishi ushbu Nizomning buzilishi va odob-axloq normalariga qarshi harakat sifatida baholanadi va bu shaxs O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi va vazirlik tizimining ichki hujjatlariga muvofiq javobgarlikka tortilishi mumkin.

Vazirlik tizimi xodimlari tomonidan mavjud aloqa kanallari orqali vazirlik tizimidagi korrupsion faktlar to'g'risida ishonchli xabar berilganda, agar ushbu ma'lumot tasdiqlansa, O'zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuniga va vazirlik tizimining ichki hujjatlariga muvofiq rag'batlantirilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2021 yil 26 avgustdagi 373-sonli bo'yruqi.

3. Mavzu: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tizimida manfaatlar to'qnashuvini boshqarish.

Reja:

- 1). Umumiy qoidalar.
- 2). Mas'ul tarkibiy bo'linmalar xodimlarining majburiyatlari va vakolatlari.
- 3). Manfaatlar to'qnashuvi haqidagi ma'lumotlarni oshkor qilish va ko'rib chiqish tartibi.
- 4). Manfaatlar to'qnashuvini hal qilish choralari.

1. **Kontragent** – universitet, filiallar, texnikumlar va litsey bilan shartnomaviy munosabatga kirgan har qanday yuridik yoki jismoniy shaxslar, mehnat munosabatlari, abituriyentlar, joriy talabalar va o'quvchilar bundan mustasno.

Manfaatlar to'qnashuvi - shaxsiy (bevosita yoki bilvosita) manfaatdorlik, universitetdagi xodimning mansab yoki xizmat majburiyatlarini lozim darajada bajarishiga ta'sir ko'rsatayotgan yoxud ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan hamda shaxsiy manfaatdorlik bilan institutning huquqlari va qonuniy manfaatlari o'rtasida qarama-qarshilik yuzaga kelayotgan yoki yuzaga kelishi mumkin bo'lgan vaziyat.

Manfaatlar to'qnashuvini oshkor qilish - xodimlar tomonidan potentsialli yoki haqiqiy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risida e'lon qilish tartib-taomili.

Manfaatlar to'qnashuvini boshqarish - universitetning manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi natijasida universitet xodimining xizmat vazifalarini tegishli tarzda bajarishlari va (yoki) xodimlarning shaxsiy manfaatlari institutning manfaatlaridan ustun bo'lishi xatarini kamaytirish yoki bartaraf etish maqsadlarida amalga oshiradigan chora-tadbirlar majmui.

Mahalliychilik - shaxsni faqatgina qarindoshligi (qarindoshni hamma bilishi/mashxurligi va uning jamoatchilik tomonidan keng e'tirof etilgan) va bunday shaxsning xrkimiyat vakolatiga ega bo'lgan organlardagi qarindoshlarining xizmat mavkei sababli lavozimga qo'yiladigan malaka talablarini hisobga olmasdan ishga yollash, rotatsiya qilish, lavozimga tayinlash.

Nepotizm (tanish-bilishchilik) - o'zining yaqin qarindoshlari yoki do'stlariga g'ayriqonuniy imtiyozlar berish maqsadida xokimiyatdan foydalanish va (yoki) ta'sir o'tkazish, shuningdek yaqin qarindoshlari va (yoki) do'stlariga asossiz mukofotlar hisoblash, universitet manfaatlari zarariga yaqin qarindoshlari va do'stlarini ishga qabul qilish va lavozimga tayinlashlar.

Potensial manfaatlar to'qnashuvi - xodimning, uning yaqin qarindoshlarining yoki universitet bilan bog'liq bo'lgan shaxsning shaxsiy manfaatlari (shu jumladan shaxsiy, ijtimoiy, mulkiy, moliyaviy, siyosiy va boshqa tijorat yoki notijorat manfaatlar) muayyan vaziyatlar yuzaga kelganda, ular universitet manfaatlariga qarama-qarshi bo'lishi va universitet xodimlari tomonidan xizmat majburiyatlarini bajarishiga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan vaziyat.

Urug'-aymoqchilik - xodimning umumiy ajdodga ega bo'lgan muayyan qarindoshga mansubligi asosida uchinchi shaxslarga nisbatan subyektiv, iltifotli va noxolis munosabatda bo'lish shakldagi shaxsiy manfaatining namoyon etilishi.

Favoritizm - universitet xodimi bir shaxs yoki bir guruh shaxslar manfaatlarini boshqa shaxs va (yoki) shaxslar guruhi manfaatlaridan ustun qo'yishi, shu bilan birga, institutda kadrlarni tanlash va joy-joyiga qo'yish, lavozimi bo'yicha ko'tarish, mukofotlarni hisoblash va davlat mukofotlariga tavsiya qilish, mehnat ta'tillari berish yoki sanatoriylar va xorij safarlariga yuborish, murojaatlarni ko'rib chiqish navbatini, shuningdek ish vaqti va navbatchilik grafiklarini belgilash shular jumlasidandir.

Xodimning shaxsiy manfaatdorligi — universitet xodimi tomonidan o'z xizmat vazifalarini bajarish chog'ida uning yaqin qarindoshi yoki xodimga aloqador bo'lgan shaxslar tomonidan xodimning mansab yoki xizmat majburiyatlarini lozim darajada bajarishiga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan pul mablag'lari, moddiy yoki nomoddiy qimmatliklar, boshqa mol-mulk, boylik va imtiyozlar ko'rinishida shaxsiy naf olish imkoniyati (shaxsiy, ijtimoiy, moliyaviy, siyosiy va boshqa tijorat yoki notijorat manfaatlari).

Haqiqiy manfaatlar to'qnashuvi-xodimning, uning yaqin qarindoshlarining va (yoki) universitet bilan bog'liq bo'lgan shaxsning shaxsiy manfaatlari (shu jumladan shaxsiy, ijtimoiy, mulkiy, moliyaviy, siyosiy va boshqa tijorat yoki notijorat manfaatlar) institut manfaatlariga bevosita yoki bilvosita qarama-qarshi bo'lgan vaziyat.

Yaqin qarindoshlar - qarindosh yoki quda tomondan qarindosh bo'lgan shaxslar, ya'ni ota-ona, tug'ishgan va o'gay aka-uka va opa-singillar, er-xotin, farzand, shu jumladan farzandlikka olinganlar, bobo, buvi, nevaralar, shuningdek er-xotinning ota-onasi, tug'ishgan va uning aka-uka va opa-singillari.

Universitetimizda manfaatlar to'qnashuvini boshqarish masalalarida quyidagi asosiy prinsiplarga amal qilinishi shart:

- fuqarolarning huquqdari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarining ustuvorligi;
- uz xizmat vazifalarini bajarishda davlat manfaatlarini shaxsiy manfaatdorligidan ustun qo'yishi;
- oshkoralik, vijdonlilik va xolislik asosida qarorlar qabul qilinishi;
- potensial yoki haqiqiy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi axborotni oshkor qilishning majburiyligi;
- manfaatlar to'qnashuviga qarshi profilaktik choralarning ustuvorligi; manfaatlar to'qnashuvi holatlarini ko'rib chiqish va manfaatlar to'qnashuvini hal qilishda jamoaviylikka amal qilishi;
- manfaatlar to'qnashuvi alomatlari bilan tavsiflangan vaziyatlarni ko'rib chiqish, baholash va hal qilishga xolis yondashuvi;

Agar xodim biron-bir qaror qabul qilishdan avval yoki o'ziga yuklatilgan funksiyalarni bajarishdan oldin manfaatlar to'qnashuvi to'g'risida tegishli tartibda xabar bergan hamda institut manfaatlari foydasiga uz shaxsiy manfaatlaridan voz kechishga tayyor bo'lsa, uni haqiqiy yoki potensial manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi sababli ishdan bushatilishiga yo'l quyilmasligi.

2. Vazirlik tizimi xodimlari xodimlari o'zlarining xizmat majburiyatlarini bajarishida yoki vazirlik manfaatlarini manfaatlarini ifodalashda ushbu Nizomda belgilangan tamoyillarga amal qilishlari, shuningdek manfaatlar to'qnashuviga olib keladigan vaziyatlardan o'zlarini saqlashlari shart.

-Xizmat vazifalarini bajarishda manfaatlar to'qnashuvining oldini olish uchun

ko'chirishi (qayta tiklash to'g'risida) qaror qabul qilishni amalga oshirilishi;

- vaziyatdan kelib chiqib, boshqa holatlar ham manfaatlar to'qnashuviga olib kelishi holat sifatida baholanishi mumkin.

Vazirlik tizimi xodimlari O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida nazarda tutilgan boshqa faoliyat turlari bilan shugullanish huquqiga ega.

Mazkur Nizomning 6-ilovasida ko'rsatilgan manfaatlar to'qnashuvi holatlarini aniqlash uchun xodim qaror chiqarishidan avval yoki xizmat vakolatlarini amalga oshirishdan oldin o'ziga quyidagi savollarni berishi lozim: "Men vijdonan va holisona qaror qabul kila olamanmi?", "Agar ushbu qarorni vazirlikning boshqa xodimi qabul qilsa, mening fikrimga o'xshash fikrga kelarmidi?" Agar xodim ikkita savollardan biriga "yo'q" deb javob bersa, manfaatlar to'qnashuvining kelib chiqishi xavfi mavjud bo'ladi.

Manfaatlar to'qnashuvining oldini olish uchun vazirlik ushbu Nizomning 6-ilovasiga muvofiq choralar ko'rishlari kerak.

3.Manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi ma'lumotlarni oshkor qilish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

-vazirlik tizimida vakant bo'lgan bush ish joylariga nomzodlarni lavozimga tayinlash va rotasiya qilishda manfaatlar to'qnashuvini dastlabki tarzda oshkor qilish;

-manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi ma'lumotlarni oshkor qilish (xar yillik deklarasiya);

-potensial yoki haqiqiy manfaatlar to'qnashuvi fakti bo'yicha ma'lumotlarni oshkor qilish.

Vazirlik tizimidagi bush ish joylariga nomzodlarni lavozimga tayinlash va rotasiya qilishda manfaatlar to'qnashuvini dastlabki tarzda oshkor qilish kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassisga quyidagi hujjatlarni taqdim etish yo'li bilan amalga oshiriladi:

-ma'lumotnoma-obyektivka va mazkur Nizomning 1-ilovasiga muvofiq shakldagi (xodim tomonidan ichki hujjatlarda nazarda tutilgan hujjatlarni avval taqdim etganligidan qat'i nazar) ma'lumotlar (yaqin qarindoshlar, aloqador shaxslar, ustav kapitalida xodim yoki uning yaqin qarindoshlarining ulushi bo'lgan yuridik shaxslar, nodavlat notijorat tashkilotlarida xodimning va (yoki) uning rahbarlik lavozimlarini egallab turgan yaqin qarindoshlarining ishtiroki);

-mazkur Nizomning 2-ilovasiga muvofiq lavozimga tayinlanganda yoki yillik deklarasiyani uzgartirish (to'ldirish) paytida manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi (mavjud emasligi) to'g'risidagi ariza to'ldiriladi.

Manfaatlar to'qnashuvini dastlabki tarzda oshkor qilish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

-xodim tomonidan taqdim etilgan hujjatlarni kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassis ularda manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi yoki yo'qdigini bo'yicha tekshiradi. Manfaatlar to'qnashuvi aniqlanganida mas'ul xodim ushbu xodimning bevosita rahbariga mazkur manfaatlar to'qnashuvi va uni hal qilish uchun chora ko'rish zarurligi haqida yozma shaklda xabar qiladi;

-xodimning bevosita rahbari ushbu ma'lumotni olgan paytdan boshlab manfaatlar to'qnashuvini hal qilish choralari ko'radi va bu xdkda yozma shaklda xizmat xati ko'rinishida kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassisga xabar qiladi;

vazirlik tizimining xodimlari:

- faqat vazirlik manfaatlarini ko'zlashi;
- o'z xizmat mavkeidan faqat vazirlik manfaatlarida foydalanishi;
- vazirlikning manfaatlariga zid keladigan yoki zid kelishi mumkin bo'lgan shaxsiy manfaatlar to'g'risida vazirlikni xabardor qilishi;
- nepotizm (tanish-bilishchilik), favoritizm, mahalliychilik, xomiylik va urug'-aymoqchilikning namoyon bo'lishiga kat'iy chek qo'yishi;
- potensial yoki xaqiqiy manfaatlar to'qnashuvi xaqidagi ma'lumotlarni uz vaqtida va to'liq oshkor qilishi;
- o'zining yaqin qarindoshlari va aloqador shaxslari to'g'risidagi ma'lumotlarning to'liq ro'yxatini, o'zining va ularning nodavlat notijorat tashkilotlaridagi ishtiroki xdkidagi ma'lumotlarni halol, to'liq; va vijdonan oshkor qilishi shart.

Manfaatlar to'qnashuvini oldini olish maqsadida vazirlik tizimining xodimlari quyidagi hollarda manfaatlar to'qnashuvi to'g'risida xabar berishi kerak.

Manfaatlar tuknaiguviga olib kelishi mumkin bo'lgan vaziyatlarga quyidagilar kiradi:

- xodimning bo'ysunuvida yaqin qarindoshlari va (yoki) o'zaro bog'langan shaxslar bo'lsa;
- xodim yaqin qarindoshlari va (yoki) o'zaro bog'langan shaxslarga nisbatan kadrlar masalasi bo'yicha qarorlar qabul qilishi (shu jumladan, ish xakini hisoblash va tulash, mukofotga, ish xdkiga qushimchalar va rag'batlantirishning boshqa turlariga tavsiya qilish va uning summasini belgilashi);
- xodim va (yoki) uning yaqin qarindoshlari tijorat tashkilotlarining aksiyalariga yoki ulushga egalik qilishi (xodim va (yoki) uning yaqin qarindoshlari Respublika Fond birjasida yoki boshqa fond birjalarida ochiq muomalada bo'lgan aksiyadorlik jamiyatining besh foizdan kam bo'lgan aksiyalariga egalik qilishi bundan mustasno);
- xodim va (yoki) uning yaqin qarindoshlari turli tashkilotlarni (shu jumladan, tijorat va nodavlat notijorat tashkilotlarini) boshqarishda ishtirok etishlari;
- xodim uning yaqin qarindoshi va (yoki) o'zaro bog'langan shaxs mas'ul hisoblanadigan vazirlik tizimining ma'lum funksiyalarini nazorat qiladi;
- xodimning shaxsiy manfaatdorligi bo'lgan shaxslardan va (yoki) uning yaqin qarindoshi bo'lgan shaxslardan tovarlar xarid qilish, xizmatlar ko'rsatish yoki ishlarni bajarish bo'yicha qarorlar qabul qilishda ishtirok etishi;
- oliy va o'rta maxsus, professional ta'lim tizimi muassasalarining qabul komissiyasi a'zosi o'zining yaqin qarindoshlari va ularning farzandlarini, o'zaro yaqin shaxslari va ularning farzandlarini o'qishga qabul qilish bo'yicha qaror (shu jumladan kollegial) qabul qilishi, shuningdek, shaxsiy manfaatdorlik asosida o'qishga qabul qilishni amalga oshirishi;
- xodim o'zining yaqin qarindoshlari va ularning farzandlarini grant mablaglari hisobiga moliyalashtiriladigan ilmiy-tadqiqot ishlarini amalga oshirayotgan ilmiy jamoaga jalb etish to'g'risida (o'zi yoki kollegial) shaxsiy manfaatdorlik asosida noholis tarzda qaror qabul qilishi;
- grant mablaglari hisobiga moliyalashtiriladigan ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish jarayonida xodim vazirlik tizimining shtat xodimi hisoblanishi;
- xodim o'zining yaqin qarindoshlari va ularning farzandlarini o'qishini

-kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassis xodimning bevosita rahbaridan ko'rilgan choralar bilan xizmat xatini olgan paytdan boshlab 5 ish kuni ichida manfaatlar to'qnashuvini hal qilish bo'yicha ko'rilgan choralarning yetarliligi va makbulligini ko'rib chiqish uchun aniqlangan manfaatlar to'qnashuvi haqidagi ma'lumotlarni vazirlikning Odob-axloq komissiyasining navbatdagi majlisi kun tartibiga kiritadi. Manfaatlar to'qnashuvini hal qilish bo'yicha choralar ko'rish yuzasidan qaror vazirlikning Odob-axloq komissiyasi tomonidan qabul qilinadi.

Vazirlik tizimi xodimi manfaatlar to'qnashuvi haqidagi ma'lumotni mazkur Nizomning 3-ilovasiga muvofiq rotasiya yoki tayinlash va yillik deklarasiyani to'ldirish vaqtida manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi (mavjud emasligi) to'g'risidagi ariza topshirish yo'li bilan xar yil oshkor qilishi lozim.

Manfaatlar to'qnashuvi haqidagi ma'lumotlarni xar yili oshkor qilish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

-vazirlik tizimi barcha xodimlari hisobot davrida yuz bergan voqealar va uzgarishlarni hisobga olgan holda, manfaatlar to'qnashuvining mavjudligi yoki mavjud emasligi haqida kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassisga bir yilda bir marta xabar berishi shart;

-vazirlik tizimi xodimlari har yili 10 fevralgacha manfaatlar to'qnashuvi haqidagi ma'lumotni rotasiya (lavozimga tayinlanish)da va mazkur Nizomning 3-ilovasiga muvofiq shaklda xar yili ariza topshirishda manfaatlar to'qnashuvining mavjudligi (yo'qdig'i) haqidagi arizani to'liq va to'g'ri to'ldirishlari va to'ldirilgan arizani kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassisga taqdim qilishlari lozim;

-vazirlikning Tashkiliy-kadrlar boshqarmasi xodimlarda manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi (yo'qligi) haqida xabar berish zarurligi to'g'risidagi topshiriqni barcha xodimlarga yetkazadi;

-vazirlikning kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassisi har yili 10 martgacha manfaatlar to'qnashuvi mavjudligini ko'rsatgan xodimlarni aniqlash uchun manfaatlar to'qnashuvining mavjudligi yoki yo'qligi haqida olingan arizalarni taxlil qiladi;

-manfaatlar to'qnashuvi mavjud deb topilgan xodimlar to'g'risidagi ma'lumot ularning bevosita rahbarlariga yetkaziladi kamda vazirlikning odob-axloq komissiyasiga yoki vazirlikning korrupsiyaga qarshi kurashish va komplayens nazorat tizimini muvofiqlashtiruvchisiga yuboriladi (agarda odob-axloq komissiyasi a'zolarida manfaatlar to'qnashuvi mavjud bo'lgan takdirda);

-odob-axloq komissiyasi xodimning bevosita rahbari va (zarurat bo'lganda) xodim ishtirokida 20 martgacha manfaatlar to'qnashuvi holatini ko'rib chiqadi va manfaatlar to'qnashuvi bilan tavsiflanadigan vaziyatlarni xal qilish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqadi yoki manfaatlar to'qnashuvi mavjud emasligi haqida qaror chiqaradi;

-manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi/yo'qligi va ularni hal qilish bo'yicha muljallanayotgan choralar xaqidagi yakuniy qaror Odob-axloq komissiyasining bayonnomasiga kiritiladi va xodimga yetkaziladi. Manfaatlar to'qnashuvini hal qilish bo'yicha tasdiqlangan chora-tadbirlarni amalga oshirish ustidan nazorat qilish bo'yicha javobgarlik xodimning bevosita rax,bari zimmasida bo'ladi.

Mavjud yoki potensial manfaatlar to'qnashuvining kelib chiqishi fakti

bo'yicha ma'lumotlarni oshkor qilish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

-vazirlik tizimining kar qanday xodimida manfaatlar to'qnashuvi kelib chiqkanda, u bu xdkda bevosita rakbariga kakikiy yoki potensial manfaatlar to'qnashuvi sifatida tavsiflanadigan holatni batafsil bayon etib mazkur Nizomning 4-ilovasiga muvofiq shaklda xabar berishi lozim;

-ko'rsatilgan ma'lumot xodimlar tomonidan manfaatlar to'qnashuvi kelib chiqkan yoki xodimga manfaatlar to'qnashuvi ma'lum bo'lgan paytdan boshlab bir ish kuni ichida yozma shaklda taqdim etilishi kerak;

-xodimning bevosita rahbari xodimdan yozma xabarni olgan paytdan boshlab uch ish kuni ichida manfaatlar to'qnashuvi xdkidagi ma'lumotni ko'rib chiqishi va manfaatlar to'qnashuvi mavjud bo'lganida xodimning manfaatlar to'qnashuvi kelib chiqish extimoli haqidagi xabarnomasida tegishli ma'lumotni to'ldirib, uni hal qilish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqishi va qabul qilish lozim;

-xabarnoma xodim tomonidan bir ish kuni ichida kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassisga ro'yxatdan o'tkazish va hisobga olish uchun taqdim etiladi;

-kadrlar bilan ishlash bo'yicha bosh mutaxassis xabarnomani olib, bir ish kuni ichida manfaatlar to'qnashuvini hal qilish bo'yicha ko'rilgan choralarning yetarliligi va makbulligi xdkida qaror chiqarish uchun

Odob-axloq komissiyasining eng yaqin vaqtdagi majlisi kun tartibiga kiritishi lozim. Odob-axloq komissiyasining qarori Odob-axloq; komissiyasining majlisi bayonnomasiga kiritiladi va xodimga u to'zilgan paytdan boshlab uch ish kuni ichida ma'lum qilinadi.

Odob-axloq komissiyasining a'zosi, agar unda Komissiya majlisida manfaatlar to'qnashuvi ko'rib chiqilayotgan xodimga nisbatan manfaatlar to'qnashuvi mavjud bo'lganda qaror qabul qilishda ishtirok etmaydi;

-agar manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq bo'lgan aniq vaziyat Odob-axloq komissiyasining a'zolariga aloqador bo'lsa, bunday ma'lumotlar olingan kundan boshlab bir ish kuni ichida vazirlikning korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha muvofiqlashtiruvchisiga taqdim etilishi lozim;

-manfaatlar to'qnashuvining hal etilishiga karab vazirlikning Odob-axloq komissiyalari tomonidan manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi yoki mavjud emasligi xdkida xulosa qilinadi xdmnda Oliy va o'rta maxsus ta'lim vaziriga ko'rib chiqish uchun taqdim etiladi;

-vazirlik tizimi xodimlari tomonidan oshkor etilgan mavjud yoki potensial manfaatlar to'qnashuvi hamda ularni hal etish bo'yicha ko'rilgan choralar xdkidagi ma'lumot Odob-axloq komissiyasining majlisi bayonnomasi to'zilganidan sung uch ish kuni ichida Manfaatlar to'qnashuvi holatlari reyestrda aks ettiriladi.

4. Vazirlik manfaatlarining buzilishini oldini olish uchun mavjud manfaatlar to'qnashuvini hal qilish choralari imkon kadar tezroq amalga oshirilishi lozim.

Vazirlik tizimida manfaatlar to'qnashuvini bonqarishda quyidagi choralar belgilanishi kerak:

-bevosita bo'ysunadigan xodimni yaqin qarindoshi bo'lmagan boshqa shaxs bo'ysunuviga o'tkazish;

-manfaatlar to'qnashuvi predmeti bo'lgan masalalarni muxokama Qilishda va ular bo'yicha qaror chiqarish jarayonida katnashishdan xodimning uz ixtiyoriga kura

chetlashish/o'zini o'zi rad etishi yoki uni majburan (doimiy yoki vaqtincha) chetlashtirilishi;

-manfaatlar to'qnashuviga yo'l kuymaslik uchun xodimning lavozim majburiyatlari doirasini kayta ko'rish;

-xodim tomonidan uning shaxsiy manfaatdorligi bo'lgan va manfaatlar to'qnashuvi predmeti bo'lgan vazirlikning ma'lumotlari va hujjatlaridan foydalanilishini cheklash;

-yukorirok lavozimni egallab turgan yaqin qarindosh yoki aloqador shaxsga nisbatan lavozimni kutarish, faoliyatini baholash, mukofot pullarini tulash va ish hakiga ustamalarni xisoblash, o'qishga va treninglarga hamda har qanday masalalar bo'yicha xorijga yuborish, mehnat ta'tiliga chiqishga rozilik berish va ish haqini nazorat qilish haqida jamoaviy tarzda qaror qabul qilinishini ta'minlash;

-xodimni manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq bo'lmagan mehnatga oid funksiyalarni bajarishini nazarda tutadigan lavozimga o'tkazish va boshqa holatlar.

Istisno holatlarda, ushbu Nizomning 14-bandida sanab o'tilgan choralar manfaatlar to'qnashuvini to'liq xdl kilmagan takdirda, quyidagi hal qilish choralari kurilishi mumkin:

-xodim tomonidan vazirlikning manfaatlariga tuknash keladigan shaxsiy manfaatdorligidan voz kechishi;

-xodim tomonidan vazirlikning manfaatlariga tuknash keladigan shaxsiy manfaatdorligidan voz kechmaganda uni ishdan bo'shatish (mehnat shartnomasini bekor silish)ga tavsiya berish.

Xar bir vaziyatda, manfaatlar to'qnashuvi predmetini belgilab beradigan faktdan kelib chiqib, xodim bilan vazirlikning kelishuviga ko'ra uni hal qilishning boshqa choralari qullanilishi mumkin. Kuriladigan barcha choralar qonunchilik talablariga muvofiq bo'lishi va mazkur Nizomda belgilangan tamoyillarni amalga oshirishni ta'minlashi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2021-yil 26 avgustdagi 373-sonli bo'yruq'ining 3-ilova.

4. Mavzu: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni,

(16.06.2021-yildagi PF-6247-son).

Reja:

1. Davlat organlari va tashkilotlarining faoliyati ochiqligini ta'minlash, shuningdek, jamoatchilik nazoratini samarali amalga oshirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'risida.

1. Barcha davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, shu jumladan Hisob palatasi, Markaziy bank, sud va prokuratura organlari hamda ularning tarkibiy va hududiy bo'linmalari, shuningdek, ustav fondida (ustav kapitalida) davlat ulushi 50 foiz va undan ortiq bo'lgan xo'jalik jamiyatlari hamda davlat unitar korxonalari

(keyingi o‘rinlarda — davlat organlari va tashkilotlari) tomonidan Ochiq ma’lumotlar sifatida joylashtirilishi kerak bo‘lgan ijtimoiy ahamiyatga molik ma’lumotlar ro‘yxati 1-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi (keyingi o‘rinlarda — Agentlik) Adliya vazirligi hamda tegishli vazirlik va idoralar bilan birgalikda tahlillar asosida davlat organlari va tashkilotlari tomonidan Ochiq ma’lumotlar sifatida joylashtirilishi kerak bo‘lgan ijtimoiy ahamiyatga molik ma’lumotlar ro‘yxatini yanada kengaytirish bo‘yicha doimiy ravishda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasiga takliflar kiritib borsin.

2. Shunday tartib o‘rnatilsinki, unga muvofiq davlat organlari va tashkilotlari:

a) har yili:

1-martga qadar o‘z faoliyatiga oid hisobotni (davlat sirlari va xizmatda foydalanish uchun mo‘ljallangan ma’lumotlar bundan mustasno) rasmiy veb-saytlariga joylashtirib, 10-martga qadar uni keng jamoatchilik ishtirokida muhokama qilish joyi va vaqti haqida xabar beradi;

1-aprelga qadar o‘z faoliyatiga oid hisobotni keng jamoatchilik ishtirokida muhokama qilish uchun matbuot anjumanlarini o‘tkazadi;

b) 2021-yil 1-iyuldan boshlab quyidagilar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni O‘zbekiston Respublikasining Ochiq ma’lumotlar portaliga (keyingi o‘rinlarda — Portal) va o‘z rasmiy veb-saytlariga joylashtirib, ularni har chorakda yangilab boradi:

-amalga oshirilgan davlat xaridlari, shu jumladan to‘g‘ridan-to‘g‘ri shartnomalar bo‘yicha xarid qilinadigan tovarlar (ishlar, xizmatlar);

-mansabdor shaxslarning xizmat safarlari va xorijdan tashrif buyurgan mehmonlarni kutib olish xarajatlari (xizmat safarining yoki tashrifning maqsadi, sutkalik pul, transport va yashash bilan bog‘liq xarajatlar, bundan davlat sirlari va xizmatda foydalanish uchun mo‘ljallangan ma’lumotlar mustasno);

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti, Vazirlar Mahkamasi hujjatlari bilan soliq va bojxona imtiyozlari hamda preferensiyalar, shu jumladan individual imtiyozlar berilgan subyektlarning benefitsarlari (yakuniy manfaatdor jismoniy shaxslari), ular tomonidan to‘langan soliqlar va moliyaviy ko‘rsatkichlar;

o‘zlarining yillik xarajatlar smetasi va uning ijrosi, shu jumladan obyektlarni qurish, rekonstruksiya qilish va kapital ta‘mirlash ishlari, avtomototransport vositalarini sotib olish xarajatlari;

v) 2021-yil 1-iyuldan boshlab o‘z huzurida faoliyat yurituvchi jamoatchilik kengashlari bilan birgalikda rasmiy veb-saytlarida quyidagi ma’lumotlarni joylashtirib, ularning har chorakda yangilanib borilishini ta‘minlaydi:

-jamoatchilik kengashining tasdiqlangan a‘zolari haqidagi ma’lumotlar bilan bir qatorda ularning aloqa ma’lumotlari (telefon, pochta va elektron manzillari);

-jamoatchilik kengashining yig‘ilishlari va kun tartibidagi masalalar;

-davlat xaridlarini amalga oshiruvchi komissiyaning tasdiqlangan a'zolari to'g'risidagi ma'lumotlar (famiyasi, ismi va otasining ismi, ish joyi va egallab turgan lavozimi);

-litsenziya va ruxsat etish xususiyatiga ega hujjatlarni berishga vakolatli hamda xabarnomalarni qabul qiladigan organlarning hududlar kesimida mas'ul xodimlari, shu jumladan ushbu toifadagi hujjatlarni berishni tashkillashtiradigan tegishli komissiya a'zolari to'g'risidagi ma'lumotlar (famiyasi, ismi va otasining ismi, egallab turgan lavozimi).

3. Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi va Davlat test markazining quyidagi imtihonlarni o'tkazish jarayonini Internet tarmog'ida jonli efirga uzatish tartibini joriy etish to'g'risidagi taklifi ma'qullansin:

-oliy ta'lim muassasalarining bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga kirish uchun test va ijodiy (kasbiy) imtihonlar;

-oliy ta'lim muassasalarining magistratura (klinik ordinatura) bosqichiga qabul imtihonlari;

-respublikadagi yoki xorijdagi oliy ta'lim muassasasidan respublikadagi davlat oliy ta'lim muassasasiga o'qishni ko'chirish istagini bildirgan talabalardan olinadigan imtihonlar;

-xorijiy davlatlarda ta'lim olganlik to'g'risidagi hujjatlarni tan olishda talabgorlardan olinadigan test sinovlari.

Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi Davlat test markazi, Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi hamda Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi bilan birgalikda:

-tizimida oliy ta'lim muassasalari bo'lgan vazirliklar va idoralarni jalb qilgan holda 2021/2022 o'quv yili qabuliga qadar "transfer.edu.uz" platformasi negizida mazkur badda ko'rsatilgan imtihon jarayonlarini Internet tarmog'ida jonli efirga uzatishni ta'minlaydigan, barcha foydalanuvchilar uchun ochiq bo'lgan "imtihon.uz" veb-platformasini ishga tushirsin;

-bir oy muddatda imtihonlarni (test sinovlarini) o'tkazish jarayonini Internet tarmog'ida jonli efirga uzatish bo'yicha texnik talablarni (o'rnatiladigan videokameralar va tasvir sifati, joylashish sxemasi va boshqalar) ishlab chiqsin;

-mazkur badda ko'rsatib o'tilgan talablarga rioya qilmaydigan mas'ullarga nisbatan qat'iy javobgarlik choralarini ko'rish bo'yicha takliflarni O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi va Hukumatga kiritib borsin.

4. Quyidagilar 2021-yil 1-iyuldan boshlab qayd etilgan ma'lumotlarni Portalga joylashtirish va ularning har chorakda yangilanishini ta'minlasin:

-Hisob palatasi, Moliya vazirligi, nazorat qiluvchi organlar — davlat siri bo'lgan ma'lumotlarning yoki qonun bilan qo'riqlanadigan boshqa sirning muhofaza qilinishini ta'minlagan holda o'tkazilgan har bir taftish va tekshiruv (nazorat obykti nomi, taftish yoki tekshiruvning maqsadi va muddatlari, uni o'tkazgan davlat

xizmatchisining lavozimi, familiyasi, ismi) to'g'risidagi ma'lumotlarni (tegishli nazorat qiluvchi organning rahbarini xabardor etgandan so'ng);

-Davlat aktivlarini boshqarish agentligi — ustav fondida (ustav kapitalida) davlat ulushi 50 foiz va undan ortiq bo'lgan yuridik shaxslar hamda davlat unitar korxonalari (keyingi o'rinlarda — davlat ishtirokidagi korxonalar) ro'yxatini (davlat nomidan aksiyador (ishtirokchi, mulkdor) funksiyalarini amalga oshirayotgan tashkilot, korxona hududi, soliq to'lovchining identifikatsiya raqami, davlat ulushi to'g'risidagi ma'lumotlarni ko'rsatgan holda), shuningdek, ustav fondining (ustav kapitalining) 50 foizi va undan ortig'i davlat ishtirokidagi korxonalarga tegishli bo'lgan yuridik shaxslar ro'yxatini;

-Moliya vazirligi, Davlat aktivlarini boshqarish agentligi, vazirlik va idoralar, Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari — o'zlari aksiyador (ishtirokchi, mulkdor) funksiyalarini bajaruvchi davlat ishtirokidagi korxonalarning ijroiya organi (direktor, boshqaruv raisi, boshqaruv a'zolari) va kuzatuv kengashi a'zolarining ismi va familiyasi to'g'risidagi ma'lumotlarni;

-Davlat soliq qo'mitasi — davlat ishtirokidagi korxonalar tomonidan yil (chorak) yakuni bo'yicha to'langan dividendlar to'g'risidagi ma'lumotlarni;

-Moliya vazirligi — davlat ishtirokidagi korxonalarga sarflangan Davlat byudjeti mablag'lari, tegishlicha xorijdan jalb etilgan mablag'lar, shu jumladan davlat tashqi qarzi summalari hamda ularning sarflanishi to'g'risidagi ma'lumotlarni;

-Davlat aktivlarini boshqarish agentligi — davlat muassasalari ro'yxatini (tashkil topgan sanasi, yuqori turuvchi organ) hamda xususiylashtirilgan davlat mulki obyektlari to'g'risidagi ma'lumotlarni (davlat sirini tashkil etuvchi maxfiy vazifa yuklatilgan davlat korxonalari va muassasalari bundan mustasno).

5. Moliya vazirligi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda 2021-yil 1-sentyabrga qadar Portalning davlat xaridlari bo'yicha maxsus axborot portali bilan integratsiya qilinishini ta'minlasin.

6. Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish davlat qo'mitasi 2021-yil 1-avgustga qadar doimiy ravishda yangilab turiladigan Ov qilish va ovchilik xo'jaliklari to'g'risidagi axborot bazasini Qo'mitaning rasmiy veb-saytida va Portalda ishga tushirsin.

Bunda, Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish davlat qo'mitasi O'rmon xo'jaligi davlat qo'mitasi bilan birgalikda "Ov qilish va ovchilik xo'jaligi to'g'risida"gi Qonunning 36-moddasida ko'rsatilgan ma'lumotlar bilan bir qatorda quyidagi ma'lumotlar mazkur axborot bazasida aks ettirilishini ta'minlasin:

-ovchilik xo'jaligini yuritish uchun ov qilish joylarini berish to'g'risidagi tuzilgan barcha shartnomalar, ovchilik xo'jaligini yuritish huquqi tugatilgan holatlar hamda undirilgan haq miqdorlari;

-yovvoyi hayvonlarni tutishga doir ruxsatnoma berilgan barcha shaxslar va ruxsatnomadagi ma'lumotlar hamda undirilgan haq miqdorlari;

sudlov loyihasining “Hukumatning ochiqligi” indikatori bo'yicha O'zbekiston Respublikasining o'rnini yaxshilashga oid kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirsin.

8. Davlat organlari va tashkilotlarining axborot xizmatlari hamda murojaatlar bilan ishlash bo'linmalariga mazkur organlarda ochiqlikka oid qonunchilik hujjatlarining ijro etilishini o'z vaqtida va sifatli ta'minlash vazifasi yuklatilsin.

9. Davlat xavfsizlik xizmati Adliya vazirligi, Agentlik hamda boshqa manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda uch oy muddatda quyidagilarni nazarda tutuvchi “Davlat sirlarini saqlash to'g'risida”gi yangi tahrirdagi qonun loyihasini ishlab chiqsin va belgilangan tartibda kiritilishini ta'minlasin:

- cheklab qo'yilgan axborotlar ro'yxati, undan foydalanish va ma'lumotlarni bunday axborotlar jumlasiga kiritish hamda chiqarish asoslari, muddatlari va tartibi;

- cheklab qo'yilgan axborotlar ro'yxatiga kirmaydigan ma'lumotlarni maxfiylashtirishni taqiqlash;

- cheklab qo'yilishi fuqarolarning shaxsiy xavfsizligiga tahdid soladigan axborotlarning davlat sirlariga kiritilishini man etish;

- fuqarolar, davlat organlari va boshqa tashkilotlarning davlat xizmatchilari, chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslarga davlat sirini tashkil etuvchi ma'lumotlar bilan ishda foydalanishga ijozatni rasmiylashtirish shartlari va tartiblari;

- axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi va ilg'or tendensiyalarni hisobga olgan holda davlat sirlarini saqlashning zamonaviy mexanizmlarini ishlab chiqish va takomillashtirish.

10. Davlat organlari va tashkilotlari faoliyatida ochiqlik darajasini yanada oshirish bo'yicha “Yo'l xaritasi” 2-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

11. Agentlik Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi, Adliya vazirligi, Davlat statistika qo'mitasi bilan birgalikda 2021-yil 1-oktyabrga qadar davlat organlari va tashkilotlarida ochiqlikni ta'minlash bo'yicha faoliyatni tartibga soluvchi, shu jumladan monitoring o'tkazish, amalga oshirilayotgan ishlarning samaradorligi va natijadorligini baholash, ochiqlik indeksini hisoblashga qaratilgan Davlat organlari va tashkilotlari faoliyati ochiqligini monitoring qilish va baholash bo'yicha metodikani ishlab chiqsin va belgilangan tartibda kiritilsin.

12. Belgilab qo'yilsinki, 2021-yil 1-dekabrdan boshlab:

- mazkur Farmonning 11-bandida ko'rsatilgan metodika asosida har yil yakuni bo'yicha davlat organlari va tashkilotlari faoliyatining Ochiqlik indeksi aniqlanadi;

- Agentlik Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi hamda Adliya vazirligi bilan birgalikda belgilangan tartibda davlat organlari va tashkilotlari faoliyatining Ochiqlik indeksini aniqlash bo'yicha choralarni ko'radi, natijalarni o'z rasmiy veb-saytlari va ommaviy axborot vositalari orqali ommaga yetkazilishini ta'minlaydi.

13. Oliy Majlis palatalariga o'z rasmiy veb-saytlarida quyidagi ma'lumotlarni joylashtirish tavsiya etilsin:

- parlament nazorati obyektlarining hisobotlarini eshitish natijalari bo'yicha qabul qilingan qarorlar;

-Qonunchilik palatasida deputatning har bir qonun (qaror) loyihasini qabul qilish yoki rad etishdagi, senatorning har bir qonunni (qarorni) ma'qullash yoki rad etishdagi ishtiroki to'g'risidagi ma'lumotlar;

-Oliy Majlis Senati a'zosi, Oliy Majlis Qonunchilik palatasi, Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, xalq deputatlari viloyatlar hamda Toshkent shahar, tuman va shahar Kengashlari deputatlari, saylov okruglari hamda ularning elektron pochta manzillari haqidagi ma'lumotlar.

14. O'zbekiston Milliy teleradiokompaniyasi va Agentlik:

a) O'zbekiston Milliy axborot agentligi bilan birgalikda ommaviy axborot vositalarida mazkur Farmonning maqsad va vazifalarini yoritishga oid maqolalar va teleko'rsatuvlarni tashkil etsin;

b) manfaatdor davlat organlari va tashkilotlar bilan birgalikda 2021-yil 1-dekabrden boshlab quyidagi tadbirlar telekanallar, shuningdek, Internet tarmog'i orqali jonli efirga uzatilishini ta'minlasin:

-Oliy Majlis Qonunchilik palatasi va Senati majlislari, Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, xalq deputatlari viloyat, tuman, shahar Kengashi sessiyalari (yopiq majlislar bundan mustasno);

-taraflarning roziligi bilan fuqarolar huquq va erkinliklari hamda jamoat tartibiga tajovuz qiluvchi, aholi sog'lig'ini saqlash, ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiatdan foydalanish sohasidagi, shu jumladan davlat xizmatchilarining kasbiy faoliyati bilan bog'liq huquqbuzarliklarga oid ishlar, shuningdek, ayrim oilaviy nizolarga oid fuqarolik ishlari bo'yicha sud majlislari (yopiq sud majlislari bundan mustasno).

15. Mazkur Farmonda ko'rsatilgan qoida va tartiblarning buzilishi davlat organlari va tashkilotlari faoliyatining ochiqqligi to'g'risidagi qonunchilik buzilishi sifatida baholansin.

16. Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi Agentlik, Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi, Davlat statistika qo'mitasi, Adliya vazirligi va boshqa manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda xalqaro standartlarni inobatga olgan holda:

-2022-yil 1-yanvarga qadar "Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyatining ochiqqligi to'g'risida"gi yangi tahrirdagi qonun loyihasi konsepsiyasini;

-2022-yil 1-aprelga qadar ushbu qonun loyihasini ishlab chiqsin hamda belgilangan tartibda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasiga kiritсин.

17. Agentlik Adliya vazirligi hamda boshqa manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda ikki oy muddatda qonunchilik hujjatlariga mazkur Farmondan kelib chiqadigan o'zgartirish va qo'shimchalar to'g'risida takliflar kiritсин.

18. Mazkur Farmonning ijrosini nazorat qilish O'zbekiston Respublikasining Bosh vaziri A.N. Aripov va O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi rahbari Z.Sh. Nizomiddinov zimmasiga yuklansin.

-O'zbekiston Respublikasining Qizil kitobiga kiritilgan yovvoyi hayvonlarni tabiiy muhitdan ajratib olishga doir berilgan barcha ruxsatnomalar va ulardagi ma'lumotlar hamda undirilgan haq miqdorlari;

-O'rmon xo'jaligi davlat qo'mitasining o'rmon-ovchilik xo'jaliklari tomonidan berilgan ovchilik yo'llanmalari (yovvoyi hayvonlarni tutish kartochkasi) hamda undirilgan haq miqdorlari.

7. Agentlikning davlat organlari va tashkilotlarining faoliyati ochiqligini ta'minlash borasidagi vazifalarini belgilash maqsadida:

a) Agentlik zimmasiga quyidagi qo'shimcha vazifalar yuklatilsin:

-davlat organlari va tashkilotlari faoliyatining ochiqligini ta'minlash sohasini muvofiqlashtirish va doimiy monitoring qilish, shu jumladan ularning normativ-huquqiy hujjatlar bilan belgilangan ma'lumotlarni Internet tarmog'iga joylashtirish (e'lon qilish) bo'yicha majburiyatlari hisobini yuritish;

-davlat organlari va tashkilotlari faoliyati ustidan ommaviy axborot vositalari orqali samarali jamoatchilik nazoratini o'rnatish bo'yicha choralarning ishlab chiqilishi va joriy etilishiga ko'maklashish;

-jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlaridan kelib chiquvchi davlat organlari va tashkilotlari faoliyatining ochiqligi va shaffofligiga oid dolzarb masalalarni "Mening fikrim" veb-portali orqali umumxalq muhokamasiga chiqarish;

-Ochiq ma'lumotlar sifatida joylashtirilishi kerak bo'lgan ijtimoiy ahamiyatga molik ma'lumotlar ro'yxatini uzluksiz to'ldirish, takomillashtirib borish va yangilab borish bo'yicha takliflar ishlab chiqish hamda ularni amalga oshirishga ko'maklashish;

-ommaviy axborot vositalari orqali davlat organlari va tashkilotlari xizmatchilariga "davlat organlari faoliyati ochiqligi, shaffofligi va hisobdorligi" madaniyatini singdirish hamda davlat organlari va mansabdor shaxslar xalq oldida hisobdorligini ta'minlash muhimligi to'g'risida tushuntirish ishlari olib borilishini tashkil etish;

b) Agentlik tuzilmasida boshqaruv xodimlarining umumiy cheklangan soni va mehnatga haq to'lash fondi doirasida Davlat organlari va tashkilotlari faoliyati ochiqligini ta'minlash boshqarmasi tashkil etilsin;

v) Agentlik:

-davlat organlari va tashkilotlarining ochiqlikka oid qonunchilik hujjatlarida ko'rsatilgan talablarni muntazam ravishda buzayotgan aybdor mansabdor shaxslarini javobgarlikka tortish bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi va Vazirlar Mahkamasiga takliflar kiritib borsin;

-Har yili faoliyat yo'nalishi bo'yicha erishgan asosiy yutuqlar hamda davlat organlari va tashkilotlari faoliyatida uchrayotgan kamchiliklar yuzasidan O'zbekiston Respublikasi Prezidentiga axborot tayyorlasin va o'z rasmiy veb-sayti orqali e'lon qilib borsin;

-“Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyatining ochiqligi to'g'risida”gi Qonun amalga oshirilishi ustidan nazoratni, shuningdek, Jahon odil

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. MIRZIYOYEV
Toshkent sh. 2021-yil 16-iyun, PF-6247-son

5.Mavzu: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, (06.07.2021-yildagi PF-6257-son).

Reja:

1. Korrupsiyaga qarshi murosasiz munosabatda bo'lish muhitini yaratish, davlat va jamiyat boshqaruvida korrupsiyaviy omillarni keskin kamaytirish va bunda jamoatchilik ishtirokini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida.

Mamlakatimizda korrupsiyaning oldini olish va unga qarshi murosasiz kurashishning ilg'or xalqaro standartlarga asoslangan tizimini joriy etish bo'yicha izchil choralar ko'rilmogda.

Jumladan, davlat organlari va tashkilotlarining faoliyatida ochiqlik, oshkoralik va shaffoflikni ta'minlash hamda mansabdor shaxslarning aholi oldidagi hisobdorligini yo'lga qo'yish orqali davlat boshqaruvida samarali va ta'sirchan jamoatchilik nazoratini amalga oshirish uchun zarur sharoitlar yaratildi.

Ilk bor korrupsiyaviy xavflarni aniqlash va tizimli tahlil qilish, ularni keltirib chiqaruvchi omillarni bartaraf qilish uchun mas'ul bo'lgan alohida organ — Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi tashkil etildi. Davlat hokimiyati organlari va yirik xo'jalik yurituvchi subyektlarda korrupsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmalari faoliyati yo'lga qo'yilmogda.

Raqamli texnologiyalar imkoniyatidan keng foydalangan holda transport vositalariga davlat raqam belgilarini berish, notariat va boshqa davlat xizmatlarini ko'rsatish, yer uchastkalarini ajratish, yo'l harakati qoidalariga rioya etilishini nazorat qilish kabi ko'plab sohalarida korrupsiya va suiiste'molchiliklarning oldini olishga qaratilgan samarali mexanizmlar joriy etilmogda.

Shu bilan birga, ko'rilayotgan tizimli choralarga qaramasdan, byudjet mablag'laridan foydalanish, davlat xaridlari, kapital qurilish, litsenziya va ruxsatnomalarni olish, bank kreditlarini ajratish, ishga qabul qilish kabi yo'nalishlarda korrupsiya holatlari saqlanib qolmogda.

Korrupsiyaga qarshi kurashish va korrupsiyaviy holatlarning barvaqt oldini olish tizimi samaradorligini oshirish, ushbu jarayonga jamoatchilikni keng jalb etish va korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatda bo'lish muhitini shakllantirish maqsadida:

1. Mamlakat rivojlanishining bugungi bosqichida korrupsiya O'zbekiston davlati va jamiyati taraqqiyoti uchun eng jiddiy xavf-xatarlardan biri ekanligi qayd etilsin.

Korrupsiya holatlarining har qanday ko'rinishlariga nisbatan murosasiz munosabatda bo'lish va unga qarshi ayovsiz kurashish barcha darajadagi davlat organlari rahbar va xodimlarining eng ustuvor vazifasi etib belgilansin.

Bosh prokuratura, Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi (keyingi o'rinlarda — Agentlik), Davlat xavfsizlik xizmati va Ichki ishlar vazirligi korrupsiyaning har qanday ko'rinishlariga nisbatan javobgarlik muqarrarligini ta'minlash uchun barcha kuch va vositalarni safarbar etsin.

2. Keng jamoatchilikning fikri va takliflarini inobatga olib, davlat boshqaruvini korrupsiyadan xoli sohaga aylantirish maqsadida:

a) Agentlik tomonidan "Korrupsiyaga oid jinoyatlarni sodir etishda aybdor deb topilgan shaxslarning ochiq elektron reestri" (keyingi o'rinlarda — Reestr) yuritilishi ta'minlansin;

b) Reestrga kiritilgan shaxslarga quyidagilar taqiqlansin:

-davlat xizmatiga kirish va davlat mukofotlari bilan taqdirlanishi;

saylanadigan va alohida tartibda tayinlanadigan lavozimlarga nomzodlarining ko'rsatilishi;

-davlat organlari huzuridagi jamoatchilik kengashlari hamda idoralararo kollegial organlarning a'zosi bo'lish;

-ular tomonidan ta'sis etilgan va (yoki) ular ishtirokchisi hisoblangan tadbirkorlik subyektlari davlat xaridlarida va davlat-xususiy sheriklik to'g'risidagi bitimda ishtirokchi (ijrochi) sifatida qatnashish, shuningdek, davlat aktivlarini xususiylashtirish bilan bog'liq tender va tanlov saydolarida ishtirok etish;

-davlat ulushi 50 foizdan yuqori bo'lgan tashkilotlar hamda davlat ta'lim muassasalarida rahbarlik lavozimlarida faoliyat yuritish.

3. Agentlik Bosh prokuratura, Oliy sud, Adliya vazirligi, Inson huquqlari bo'yicha Milliy markaz hamda Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi bilan birgalikda uch oy muddatda Reestrni va u bilan bog'liq cheklovlarni amaliyotga joriy etishga qaratilgan qonun loyihasini O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasiga kiritсин.

Belgilansinki, Reestrga mazkur bandning birinchi xatboshisida nazarda tutilgan qonun kuchga kirganidan so'ng korrupsiyaga oid jinoyatlarni sodir etgan shaxslar kiritiladi.

4. 2022-yil 1-yanvardan boshlab, davlat xizmatchilari, davlat ulushi 50 foizdan yuqori bo'lgan tashkilotlar, davlat korxonalari va muassasalari rahbarlari va o'rinbosarlari, ularning turmush o'rtog'i va voyaga yetmagan farzandlarining daromadlari va mol-mulkini majburiy deklaratsiya qilish tizimi joriy etilsin.

Shunday tartib o'rnatilsinki, unga muvofiq:

-davlat xizmatchisi tomonidan deklaratsiyani taqdim etishdan bosh tortish va qasddan noto'g'ri ma'lumotlarni kiritish uni davlat xizmatidan chetlashtirishga va qonunda belgilangan javobgarlikka tortishga asos bo'ladi;

-2022-yil 1-yanvardan boshlab davlat xizmatchilariga respublika hududidan tashqarida hisobraqamlar ochish va egalik qilish, naqd pul mablag'larini saqlash,

ko'chmas va boshqa mol-mulkka ega bo'lish taqiqlanadi (xorijsda ishlayotgan davlat xizmatchilari va davlat xizmatiga kirishdan oldin olingan mol-mulk bundan mustasno).

Agentlik Davlat xizmatini rivojlantirish agentligi va boshqa manfaatdor idoralar bilan birgalikda ikki oy muddatda davlat xizmatiga oid qonunchilik hujjatlari paketi, shuningdek, deklaratsiyalash tizimini joriy etish mexanizmlari, deklaratsiya taqdim etishi lozim bo'lgan davlat xizmatchilari va ularning oila a'zolari toifasini nazarda tutuvchi "Davlat xizmatchilarining daromadlari va mol-mulkini deklaratsiya qilish to'g'risida"gi qonun loyihasini jamoatchilik muhokamasidan o'tkazib Vazirlar Mahkamasiga kiritсин.

5. Belgilansinki, qonunchilik hujjatlarida ko'rsatilgan lavozimni egallab turgan shaxsning bevosita yoki bilvosita shaxsiy manfaati mansab (xizmat) majburiyatlarini obyektiv va xolis bajarishiga ta'sir ko'rsatuvchi yoki shunday ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan vaziyatlar manfaatlar to'qnashuvi hisoblanadi hamda bunday vaziyatlarni oshkor qilish va ularning oldini olish bo'yicha o'z vaqtida chora ko'rmaganlik o'rnatilgan tartibda javobgarlikni keltirib chiqaradi.

Agentlikka manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq har qanday holatlar aniqlanganda, shartnoma, buyruq va boshqa hujjatning amal qilishini to'xtatib turish to'g'risida taqdimnoma yoki uni haqiqiy emas deb topish bo'yicha sudga da'vo kiritish vakolati berilsin.

Adliya vazirligi Agentlik, Davlat xizmatini rivojlantirish agentligi va Bosh prokuratura bilan birgalikda 2022-yil 1-yanvarga qadar "Manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish to'g'risida"gi qonun, shuningdek, davlat xaridlari, soliq imtiyozlari, yer ajratish, davlat aktivlarini xususiylashtirish sohalarida manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'yganlik uchun javobgarlikni o'rnatishni nazarda tutuvchi qonun loyihalarini ishlab chiqib Vazirlar Mahkamasiga kiritсин.

6. Bosh prokuratura Agentlik, Oliy sud, Davlat xavfsizlik xizmati, Ichki ishlar vazirligi va Adliya vazirligi bilan birgalikda uch oy muddatda quyidagilarni nazarda tutuvchi qonun loyihasini ishlab chiqib, Oliy Majlis Qonunchilik palatasiga kiritсин:

-Jinoyat kodeksida korrupsiyaga oid jinoyatlar toifasiga kiruvchi moddalarning aniq ro'yxatini belgilash;

-korrupsiyaga oid jinoyatlar uchun belgilangan jazo choralarini uzoq muddatli ozodlikdan mahrum qilish jazo chorasigacha keskin kuchaytirish;

-daromadlar va mol-mulkni deklaratsiyalash jarayonida aniqlangan noqonuniy boylik orttirganlik uchun javobgarlik o'rnatish;

-korrupsiyaga oid jinoyatlarni sodir etgan shaxslarga nisbatan jinoiy jazoni o'tashda yengillashtiruvchi normalar qo'llanilishiga cheklovlar belgilash.

7. Davlat xaridlarida raqobatli savdo turlarini cheklovchi to'g'ridan-to'g'ri shartnomalar, investitsiyaviy, davlat-xususiylar sheriklik, xususiylashtirish va boshqa bitimlarni tuzishni nazarda tutuvchi qonunchilik hujjatlarini ishlab chiqish bo'yicha tashabbus bilan chiqish qat'iyan taqiqlansin.

8. Vazirlar Mahkamasi, Bosh prokuratura va Adliya vazirligi ikki oy muddatda ilg'or xorijiy tajriba asosida davlat moliyaviy nazorat institutlarini maqbullashtirib, ularning samarali modelini joriy etish va ushbu sohada parlament nazoratini kengaytirish bo'yicha taklif kiritсин.

9. Adliya vazirligi Bosh prokuratura va boshqa manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda 2021-yil 1-noyabrga qadar:

-barcha inspeksiyalarning vazifa va funksiyalari, vakolatlari, huquq va majburiyatlari, tashkiliy tuzilmalarini qayta ko'rib chiqib, takomillashtirish;

-boshqa shakldagi (qo'mita, agentlik, xizmat) davlat boshqaruvi organlarining nazorat sohasidagi funksiyalarini maqbullashtirishni nazarda tutuvchi qonunchilik hujjatlari loyihalarini Vazirlar Mahkamasiga kiritсин.

10. Mahalliy byudjet mablag'laridan foydalanishdagi korrupsiyaviy xavf-xatarlarni bartaraf qilish maqsadida Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, xalq deputatlari viloyatlar, Toshkent shahar, tuman va shahar Kengashlari muntazam ravishda mahalliy byudjetlarning qo'shimcha manbalari hisobidan ajratilgan mablag'lardan foydalanilishi ustidan nazorat o'rnatсин.

Oliy Majlis palatalariga Korrupsiyaga qarshi kurashish milliy kengashi bilan birgalikda ikki oy muddatda mahalliy byudjetlar hisobidan tashkil etilgan vaqtinchalik va maxsus jamg'armalar mablag'laridan foydalanish tartibi to'g'risidagi namunaviy nizomni tasdiqlash tavsiya etilсин.

11. Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha 2021-2022-yillarga mo'ljallangan davlat dasturi 1-ilovaga muvofiq tasdiqlansин.

Agentlik davlat dasturida nazarda tutilgan chora-tadbirlarning o'z vaqtida va sifatli amalga oshirilishi ustidan muntazam ravishda nazorat olib borsин va har chorak yakunlari bo'yicha Korrupsiyaga qarshi kurashish milliy kengashiga axborot kiritib borsин.

Korrupsiyaga qarshi kurashish milliy kengashi (T. Narbayeva) davlat dasturida nazarda tutilgan chora-tadbirlarning amalga oshirilishini har chorakda tanqidiy muhokama qilib borsин.

12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ayrim hujjatlariga 2-ilovaga muvofiq o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilсин.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ayrim hujjatlari 3-ilovaga muvofiq o'z kuchini yo'qotgan deb hisoblansин.

13. Agentlik bir oy muddatda qonunchilik hujjatlariga ushbu Farmondan kelib chiqadigan o'zgartirish va qo'shimchalar to'g'risida Vazirlar Mahkamasiga takliflar kiritсин.

14. Mazkur Farmon ijrosini samarali tashkil etishga mas'ul etib Bosh prokuror N.T. Yo'ldoshev, Agentlik direktori A.E. Burxanov va Davlat xavfsizlik xizmati raisi A.A. Azizov belgilansин.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. MIRZIYOYEV, Toshkent sh. 2021-yil 6-iyul, PF-6257-son.

6. Mavzu: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, (06.07.2021-yildagi PQ-5177-son).

Reja:

1. Korrupsiyaga qarshi kurashish faoliyatini samarali tashkil etishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 6-iyuldagi "Korrupsiyaga qarshi murosasiz munosabatda bo'lish muhitini yaratish, davlat va jamiyat boshqaruvida korrupsiyaviy omillarni keskin kamaytirish va bunda jamoatchilik ishtirokini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6257-son Farmoniga muvofiq hamda korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha chora-tadbirlarning amalga oshirilishini samarali tashkil etish maqsadida:

1. 2021-yil 1-sentyabrdan boshlab davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, davlat unitar korxonalari va muassasalari, davlat ulushi 50 foizdan yuqori tashkilotlarda (keyingi o'rinlarda — davlat organlari va tashkilotlari) ishga qabul qilishni ochiq tanlov asosida amalga oshirish hamda tanlov doirasida o'tkaziladigan sinov tadbirlarini Internet tarmog'i orqali real vaqt rejimida kuzatishni nazarda tutuvchi tartib joriy etilsin.

Davlat xizmatini rivojlantirish agentligi Adliya vazirligi bilan birgalikda ikki oy muddatda davlat organlari va tashkilotlarida kadrlar bilan ishlash, xo'jalik ishlari, moliya-iqtisod bo'linmalari va nazorat funksiyasiga ega tuzilmalar rahbarlarini muayyan muddatda rotatsiya qilish hamda suiiste'molchiliklarning oldini olish bo'yicha boshqa mexanizmlarni joriy etish yuzasidan takliflarni Vazirlar Mahkamasiga kiritsin.

2. Adliya vazirligi Bosh prokuratura va boshqa manfaatdor idoralar bilan birgalikda 2021-yil 1-oktyabrga qadar korrupsiyaga, shu jumladan manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'yilgan holda tuzilgan shartnomalarni haqiqiy emas deb topish, davlat xizmatchilari tomonidan tadbirkorlik faoliyatida ishtirok etganligining huquqiy oqibatlarini belgilashni nazarda tutuvchi qonun loyihasini Vazirlar Mahkamasiga kiritsin.

3. 2021-yil 1-oktyabrdan boshlab barcha davlat organlari va tashkilotlari, shu jumladan Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklarida mavjud shtat birliklari doirasida korrupsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmalari faoliyati yo'lga qo'yilsin.

Belgilansinki, korrupsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmalari korrupsiya holatlarini barvaqt aniqlash va oldini olish, ularning sabab va shart-sharoitlarini

bartaraf etish, manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'yimaslik hamda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish choralarini ko'rish uchun mas'ul hisoblanadi.

4. Belgilansinki, korrupsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmalari rahbarlari davlat organlari va tashkilotlari tomonidan Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi (keyingi o'rinlarda — Agentlik) bilan birgalikda o'tkaziladigan ochiq tanlov asosida ishga qabul qilinadi, ularni lavozimidan ozod etish masalasi Agentlik bilan kelishiladi.

Agentlik Adliya vazirligi bilan birgalikda ikki oy muddatda Korrupsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmalari faoliyati to'g'risidagi namunaviy nizomni tasdiqlasin.

5. 2021-yil 1-avgustdan boshlab davlat xaridlari sohasida shaffoflik va qonuniylikni ta'minlash, korrupsiyaviy holatlarning oldini olish maqsadida davlat xaridlari sohasida o'tkazilayotgan tender (tanlash) natijalarini majburiy tarzda ochiq e'lon qilish amaliyoti joriy etilsin.

Moliya vazirligi Agentlik va Adliya vazirligi bilan birgalikda ikki oy muddatda davlat xaridlari doirasida tuziladigan shartnomalarda aks ettirilishi lozim bo'lgan korrupsiyaga qarshi shartlarni ishlab chiqsin va tender (tanlash) shaklida o'tkaziladigan davlat xaridlarida hamkorlar (kontragentlar)ni tekshirish tartibini belgilasin.

6. Agentlik 2021-yil 1-dekabrdan boshlab har yil yakuni bo'yicha barcha davlat organlari va tashkilotlari, shu jumladan mahalliy davlat hokimiyati organlarida korrupsiyaga qarshi kurashish ishlarining samaradorligini baholovchi reytingni e'lon qilish amaliyotini joriy etsin.

7. Agentlik Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi bilan birgalikda:

2021-yil 1-dekabrga qadar daromad va mol-mulk deklaratsiyalari bo'yicha ma'lumotlar bazasini shakllantirish, ularni qayta ishlash va tekshirishning elektron axborot tizimini yaratish, shuningdek, 2022-yil davomida uni soliq, bojxona, davlat kadastri va boshqa tegishli organlar ma'lumotlar bazalari bilan integratsiya qilish choralarini ko'rsin;

2022-yil 1-yanvarga qadar mutasaddi vazirlik va idoralarning axborot tizimlari va ma'lumotlar bazasi bilan Elektron hukumatning idoralararo ma'lumotlar uzatish tarmog'i orqali integratsiyalashgan Korrupsiyaviy xavflarni baholash elektron tizimini ishga tushirsin.

8. Monopoliyaga qarshi kurashish qo'mitasi Adliya vazirligi, Davlat soliq qo'mitasi, Hisob palatasi, Davlat aktivlarini boshqarish agentligi va Markaziy bank bilan birgalikda 2021-yil 1-noyabrga qadar benefitsiarlar reestrini yuritish amaliyotini yo'lga qo'yish bo'yicha takliflarni Vazirlar Mahkamasiga kiritсин.

9. Qurilish sohasida shaffoflik va qonuniylikni ta'minlash, korrupsiyaviy holatlarning oldini olish maqsadida:

a) Qurilish vazirligi 2021-yil 1-oktyabrga qadar:

byudjet va unga tenglashtirilgan mablag'lar hamda davlat organlari va tashkilotlari mablag'lari hisobidan qurilish-pudrat shartnomasi uchun o'tkaziladigan tender (tanlash)ni "Shaffof qurilish" milliy axborot tizimining ma'lumot almashinuvini

ta'minlangan holda davlat xaridlari bo'yicha maxsus axborot portalida elektron tarzda o'tkazish amaliyotini yo'lga qo'ysin;

qurilish va loyiha tashkilotlari reytingi hamda tender savdolaridagi baholash mezonlari va metodikasini qayta ko'rib chiqib, ularning ochiqqligini ta'minlasin hamda qurilish tashkilotlari toifalari va narx bo'yicha taklifni baholash mexanizmini joriy qilsin;

elektron tender tizimida ma'lumotlarning haqqoniyligini avtomatik ravishda tekshirish va baholash mexanizmini ishga tushirsin;

b) 2021-yil 1-dekabrda boshlab xarid komissiyasining ma'lumotlar haqqoniyligini tekshirish va ishtirokchini xarid qilish tartib-taomillarida ishtirok etishdan chetlatish vakolatlari bekor qilinsin.

10. Transport vazirligi manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda yo'l qurilishi va ekspluatatsiyasi sohasiga shaffoflik standartlarini joriy qilish maqsadida 2022-yil 1-yanvarga qadar avtomobil yo'llari sohasiga tegishli ma'lumotlarni o'z ichiga oladigan "SHAFFOF YO'L" onlayn axborot platformasini ishga tushirsin.

Ushbu platforma doirasida avtomobil yo'llarini qurish, rekonstruksiya qilish va kapital ta'mirlash obyektlarining interaktiv onlayn-xaritasi ishlab chiqilsin hamda unda keyingi yilda quriladigan va ta'mirlanadigan yo'l uchastkalarini aniqlash va ularni xaritaga joylash hamda buni jamoatchilikka taqdim etish amaliyoti yo'lga qo'yilsin.

Adliya vazirligi Transport vazirligi, Moliya vazirligi hamda Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi bilan birgalikda bir oy muddatda mazkur bandning ijrosi bo'yicha qaror loyihasini Vazirlar Mahkamasiga kiritsin.

11. Agentlik, Adliya vazirligi, Davlat boshqaruvi akademiyasi va Bosh prokuratura Akademiyasi 2022-yil 1-yanvardan boshlab "halollik vaksinasi" tamoyili asosida davlat xizmatchilarini muntazam ravishda korrupsiyaga qarshi kurashish, manfaatlar to'qnashuvi va odob-axloq qoidalari bo'yicha maxsus o'quv kurslarda o'qitish tizimini joriy etsin.

Ushbu tizim doirasida:

davlat xizmatchilarini o'qitish tuman darajasida hududiy adliya bo'limlarida, viloyat darajasida hududiy oliy ta'lim muassasalarida, respublika darajasida Davlat boshqaruvi akademiyasi va uning filiallarida amalga oshirilsin;

maxsus elektron o'quv platformasi ishga tushirilib, u orqali davlat xizmatchilarini masofadan turib o'qitish hamda xususiy sektor vakillari va aholining korrupsiyaga qarshi kurashish borasidagi bilimlarini oshirish yo'lga qo'yilsin.

12. Agentlik bir oy muddatda qonunchilik hujjatlariga ushbu qarordan kelib chiqadigan o'zgartirish va qo'shimchalar to'g'risida Vazirlar Mahkamasiga takliflar kiritsin.

13. Mazkur qaror ijrosini samarali tashkil etishga mas'ul etib Bosh prokuror N.T. Yo'ldoshev, Agentlik direktori A.E. Burxanov va Davlat xavfsizlik xizmati raisi A.A. Azizov belgilansin.

Qaror ijrosini muhokama qilib borish, ijro uchun mas'ul idoralar faoliyatini muvofiqlashtirish va nazorat qilish O'zbekiston Respublikasining Korrupsiyaga qarshi kurashish milliy kengashi raisi T.K. Narbayeva, O'zbekiston Respublikasining Bosh vaziri A.N. Aripov va O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi rahbari Z.Sh. Nizomiddinov zimmasiga yuklansin.

Amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijadorligi yuzasidan O'zbekiston Respublikasi Prezidentiga har chorak yakuni bo'yicha axborot berib borilsin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. MIRZIYOYEV Toshkent sh.,2021-yil 6-iyul, PQ-5177-son(Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 07.07.2021y., 07/21/5177/0644-son).

7-mavzu: Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "komplayens nazorat" tizimini yo'lga qo'yish bo'yicha me'yoriy hujjatlari.

Reja:

1. Korrupsiyaga qarshi "komplayens-nazorat" tizimi nima?
2. "Komplayens nazorat" tizimining xalqaro prinsiplari.
3. Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi nizom.
4. Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining elementlari.
5. Universitetning korrupsiyaga qarshi kurashish prinsiplari.
6. Universitet tarkibiy tuzilmalarida korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy elementlari.
7. Ish jaryonidagi sovg'alar.
8. Korrupsiyaga qarshi kurashish va odob-axloq qoidalarini.
9. Korrupsiyaga qarshi kurashish va odob-ahloq qoidalarini buzganlik uchun javogarlilik.

1.Korrupsiyaga qarshi "Komplayens-nazorat" tizimi nima?

Ilg'or xorijiy davlatlarning korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi zamonaviy boshqaruv usullariga muvofiq, samarali faoliyat yuritishni ta'minlovchi eng muhim profilaktik vositalardan biri tarkibida korrupsiyaga qarshi "komplayens nazorat" tizimini joriy etish hisoblanadi.

"Komplayens", "komplayens nazorat" (compliance control) tushunchalari - muvofiqlik va aniq belgilangan qoida, standart hamda ko'rsatmalarga muvofiq faoliyat yuritishni anglatadi.

Davlat organlari va xo'jalik yurituvchi subyektlar, banklar va xususiy sektor faoliyatini korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi xalqaro standartlar, qonun va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarga muvofiq tashkil etilishini ta'minlovchi,

korruptsiya havf-xatarlari va manfaatlar to'qnashuvini o'z vaqtida aniqlash hamda ularga chek qo'yish, qonun buzilishi va korruptsiyaga oid huquqbuzarliklar haqida xabar berish kabi qator profilaktik choralarni o'zida mujassam etgan samarali tizimdir.

2. "Komplayens nazorat" tizimining xalqaro prinsiplari:

- Shaxsiy namuna (TONE AT THE TOP) - rahbariyat tomonidan korruptsiyaga qarshi kurashish sohasidagi tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash, rag'batlantirish va bunda jamoaga shaxsan namuna bo'lishi;
- Korruptsiyaga nisbatan murosasizlik - xodimlarda korruptsiyaga nisbatan "0 (nol)" darajadagi murosasizlik madaniyatini shakllantirish;
- Ochiqlik va shaffoflik - faoliyatda ochiqlik va shaffoflikni ta'minlash;
- Xabar berish siyosati - qonun buzilishi, manfaatlar to'qnashuvi va korruptsiyaga oid huquqbuzarliklar haqida xabar berish;
- **Komplayens dasturi** - korruptsiyaga qarshi kurashish siyosatini qamrab oluvchi jarayonlar;
- **Komplayens hodim** - korruptsiyaga qarshi kurashish faoliyatini samarali yuritish uchun javobgar shaxs;
- **Korruptsiyaviy xavf-xatarlarni baxolash** - foliyatni turli korruptsiyaviy xavf-xatarlardan himoya qilish va baholab borilishini monitoring qilish;
- **Samaradorlik va malaka oshirish** - xodimlarni korruptsiyaga qarshi madaniyati va bilimini muntazam oshirib borish maqsadida o'qitish.
- **Tizimli tahlil** - korruptsiyaga qarshi "komplayens nazorat" xizmatining samarali faoliyat yuritib borishini muntazam ravishda baholab, monitoring qilish;
- **Kontragent** - uchinchi tomon shaxslarning ishonchliligini baholash.

3. Korruptsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi nizom.

Mazkur Nizomning asosiy maqsadi:

- Universitet xodimlarining huquqiy ongi va madaniyatini shu orqali jamiyatda korruptsiyaga toqatsiz munosabatni shakllantirish;
- Universitet xodimlari korruptsiyaga qarshi qonun hujjatlari va ichki idoraviy hujjatlari talablarini to'liq bilishlari hamda ularga rioya etishlari lozim;
- Universitet xodimlari korruption harakat sodir etganligi uchun javobgar hisoblanadi;
- Universitet ishga kiruvchi har qanday shaxs korruptsiyaga qarshi kurash to'g'risidagi NIZOM bilan imzo qo'ygan holda tanishishi va unga rioya etishi shart.

4. Korruptsiyaga qarshi kurashish tizimining elementlari.

Universitet xodimlari fuqarolar (yuridik shaxslar) bilan munosabatlarda:

- halollik, adolatlilik va insofililik kabi xulq-atvor namunasini ko'rsatish bilan birga, o'zlarida korruption harakatlarga toqatsizlik munosabatini shakllantirishi lozim.

Huquqbuzarlikka qarshi kurash va aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish Antikorruption talablarni buzgan Universitet xodimlari:

- O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda va asoslarda;

- intizomiy, ma'muriy yoki jinoiy javobgarlikka tortiladilar.
- Universitet xodimlari o'z rahbarini yoxud huquqni muhofaza qilish organlarini:
- ularni huquqbuzarliklar sodir etishga og'dirish maqsadida biror-bir shaxslarning qilgan murojaatlarining barcha holatlari to'g'risida;
- boshqa davlat xizmatchilari tomonidan sodir etilgan huquqbuzarliklarning o'zlariga ma'lum bo'lgan har qanday holatlari haqida xabardor qilishi shart.

5. Universitetning korrupsiyaga qarshi kurashish prinsiplari:

- Qonuniylik - universitet va tarkibiy tuzilmalarida korrupsiyaga qarshi kurashish chora tadbirlari O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari, davlat boshqaruvi organlarida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha jaxonda tan olingan amaliyotni hisobga olgan holda hamda universitet tizimining belgilangan ichki hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi;
- Korrupsiyaga toqatsizlik – Universitet o'z faoliyatining barcha sohalarida korrupsiyaning har qanday shakllari va ko'rinishlariga murosasiz munosabatda bo'ladi.
- Ochiqlik va shaffoflik - universitet tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida qabul qilingan va amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar haqida xodimlarni hamda keng jamoatchilikni xabardor qilish.

Universitet tarkibiy tuzilmalarida korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy elementlari

- Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha asosiy ichki xujjatlarni Siyosat va Odob-axloq qoidalari tashkil etadi;
- Yuqori darajada rahbarlik namunasi: Universitet tarkibiy tuzilmalari rahbarlari o'ziga bo'ysunuvchilar, fuqarolik va yuridik shaxslar bilan munosabatda halol, adolatli va mustaqil xulq-atvor namunasi bo'lishlari kerak;
- Universitet tarkibiy tuzilmalari faoliyatining korrupsiyaga qarshi kurashishning samarali tizimni yaratish va amalga oshirishda quyidagilar orqali yetakchilikni namoyish etadi:

Universitet tarkibiy tuzilmalari faoliyatining xavf-xatarga ega fuksiyalariga korrupsiyaga qarshi kurashish samarali chora-tadbirlarni joriy etadi, shu jumladan, korrupsiyaga qarshi kurashish dasturi yo'l xaritasini ishlab chiqadi va uning ijrosini nazorat qilish orqali ko'maklashadi;

- O'z mansab majburiyatlarini bajarish doirasida qolgan xodimlarida korrupsiyaning barcha shakllari va ko'rinishlariga murosasiz munosabatni shakllantirgan xolda korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha qonunchilik normalari va qabul qilingan ichki xujjatlarga rioya qiladi hamda axloqiy xulq-atvor yuzasidan shaxsan namuna sifatida namoyon bo'ladi.

6. Ish jaryonidagi sovg'alar.

Universitet xodimlariga ularning shaxsi bilan bog'liq bayramlar: (tug'ilgan kun, bola tug'ilishi, Vatan ximoyachilari kuni, xotin-qizlar kuni)da berilgan, xizmat majburiyatlarini bajarishi bilan bog'liq bo'lmagan sovg'alar xodimning shaxsi bilan bog'liq sovg'alar deb tan olinadi.

Bunday sovg'alarni berishda quyidagi talablarga rioya qilish lozim:

- Sovg'alar Universitet, tarkibiy tuzilmalarining kamida uch nafar xodimlari ishtirokida berilishi;

- Sovg'a berish jarayoni tabrik nutqi bilan birga bo'lishi, unda sovg'a berishga sabab bo'lgan voqea o'zining aniq ifodasini topgan bo'lishi;

- Sovg'aning umumiy qiymati (barcha soliqlar va yig'implarni hisobga olgan xolda) 5 (besh) baravar bazaviy xisoblash miqdoridan oshmasligi lozim.

7. Korrupsiyaga qarshi kurashish va odob-axloq qoidalari .

Qoidalar:

- korrupsiya va huquqbuzarliklarning oldini olishga;

- ular sodir etilishining sabab va shart-sharoitlarini bartaraf etishga;

- davlat xizmatchilarini yuksak huquqiy ongliklik,

- O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, qonunlari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlariga qat'iy rioya qilishga;

- fuqarolarning huquq va erkinliklarini ta'minlashga yo'naltirilgan.

Xodimlar barcha qonun xujjatlari va qoidalari talablariga rioya etishlari shart.

Qoidalariga rioya etish xodimlarning kasbiy faoliyatini va xizmatdagi xulq-atvorini baxolash mezonlaridan biri xisoblanadi.

Ishga kirayotgan shaxslar Korrupsiyaga qarshi kurashish va axloq-odob qoidalari bilan imzo qo'ydirgan xolda tanishtiriladilar.

8. Xodimlarning majburiyatlari.

- xizmat vazifalarini bajarishda davlat prinsiplari va talablariga qat'iy rioya etish;

- o'z xizmat vazifalarini vijdonan, yuksak kasbiy darajada bajarish;

- yuqori davlat organlari va mansabdor shaxslarning o'z vakolatlari doirasida qabul qilgan qarorlarni o'z vaqtida sifatli bajarish;

- o'z faoliyatini qonun xujjatlari va ichki xujjatlarda belgilangan lavozim vakolatlari doirasida amalga oshirish;

- normativ huquqiy hujjat va idoraviy xujjatlarda belgilangan cheklashlar va ta'qiqlarga rioya qilish, o'z xizmat vazifalarini og'ishmay bajarish;

- xizmat mavqeidan davlat organlari, boshqa tashkilotlar, ularning mansabdor shaxslari, shuningdek fuqarolar faoliyatiga noqonuniy ta'sir ko'rsatish uchun foydalanmaslik;

- soxada korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish;

- korrupsiyaga qarshi kurashish va uning oldini olishga doir chora-tadbirlarni amalga oshirish

Universitet xodimlarining xizmatdagi xulq-atvorining asosiy prinsiplari va qoidalari:

- Universitet xodimlari korrupsiya holatlariga qarshi kurashishi va ularning profilaktikasiga faol ko'maklashishi shart.

Universitet xodimlari o'z rahbarlarini yoxud huquqni muhofaza qilish organlarini ularni huquqbuzarliklar sodir etishga og'dirish maqsadida biror-bir shaxslarning qilgan murojaatlarining holatlari to'g'risida, shuningdek boshqa xodimlar tomonidan sodir

etilgan huquqbuzarliklarning o'zlariga ma'lum bo'lgan har qanday holatlari haqida xabardor qilishlari shart.

- Universitet xodimlarining kasbiy faoliyati davomida o'zlariga ma'lum bo'lgan axborotning saqlanishini va maxfiyligini ta'minlash yuzasidan barcha choralarni ko'rishlari shart, o'larning oshkor etilganligi uchun ular qonun hujjatlarida belgilangan tartibda javob beradilar.

- Rahbar o'ziga bo'ysunuvchi xodimlarga nisbatan yuqori professionalizm, soflik va adolatda o'rnak bo'lishi, davlat organida yoxud uning tarkibiy yoki hududiy bo'linmasida ma'naviy psixologik muhit shakllanishiga ko'maklashishi lozim.

- Rahbar o'ziga bo'ysunuvchi xodimlardan ularning xizmat vazifalari doirasidan chiqib ketadigan topshiriqlarni bajarishini talab qilmasligi, shuningdek qonunga xilof xatti-harakatlarni sodir etishga undamaslik kerak.

- Rahbar kadrlarni qarindoshlik, hamshaxarlik yoki shaxsiy sadoqat belgilari bo'yicha tanlash va joy-joyiga qo'yish xolatlariga yo'l qo'ymasligi zarur.

- Shuningdek rahbar guruhbozlik, mahalliychilik, favoritizm ko'rinishlari, shuningdek o'z xizmat vazifalarini bajarish jarayonida boshqa salbiy omillarning qat'iy ravishda oldini olishi lozim.

- Universitet xodimlari o'zlarining xizmat vazifalariga bo'lgan munosabati bilan jamoada ishchanlik, o'zaro xayrixohlik va amaliy hamkorlik muhitini qaror toptirishlariga intilishlari kerak.

- **Universitet xodimlari:**

- xushmuomala, iltifotli, odobli, e'tiborli;

- fuqarolar va hamkasblari bilan o'zaro munosabatda sabr-toqatli bo'lishi, ularni hurmat qilishi shart.

- **Universitet xodimlari o'ziga bo'ysunuvchilarga va fuqarolarga nisbatan:**

1. qo'pollik qilmasligi;

2. odamlarning sha'ni va qadr-qimmatini kamsitmasligi;

3. ularga asossiz psixologik va jismoniy ta'sir ko'rsatish holatlariga yo'l qo'ymasligi kerak.

- **Universitet xodimlari xizmatdan tashqari vaqtda:**

1. umumiy qabul qilingan odob-axloq normalariga rioya etishlari;

2. g'ayri ijtimoiy xatti-harakatlarga yo'l qo'ymasligi kerak.

Universitet xodimlari o'z xizmat vazifalarini bajarishda manfaatlar to'qnashuqiga sabab bo'ladigan shaxsiy manfaatdorlik xolatlariga yo'l qo'ymasliklari kerak.

- Universitet xodimlari manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanishi taqiqlanadi.

9. Korrupsiyaga qarshi kurashish va odob-ahloq qoidalarini buzganlik uchun javogarlik

- Korrupsiyaviy holatlar yoki boshqa huquqbuzarlik sodir etganlik qonun hujjatlariga muvofiq javogarlikka sabab bo'ladi;

etilgan huquqbuzarliklarning o'zlariga ma'lum bo'lgan har qanday holatlari haqida xabardor qilishlari shart.

- Universitet xodimlarining kasbiy faoliyati davomida o'zlariga ma'lum bo'lgan axborotning saqlanishini va maxfiyligini ta'minlash yuzasidan barcha choralarni ko'rishlari shart, o'larning oshkor etilganligi uchun ular qonun hujjatlarida belgilangan tartibda javob beradilar.

- Rahbar o'ziga bo'ysunuvchi xodimlarga nisbatan yuqori professionalizm, soflik va adolatda o'rnatilgan bo'lishi, davlat organida yoxud uning tarkibiy yoki hududiy bo'linmasida ma'naviy psixologik muhit shakllanishiga ko'maklashishi lozim.

- Rahbar o'ziga bo'ysunuvchi xodimlardan ularning xizmat vazifalari doirasidan chiqib ketadigan topshiriqlarni bajarishini talab qilmasligi, shuningdek qonunga xilof xatti-harakatlarni sodir etishga undamaslik kerak.

- Rahbar kadrlarni qarindoshlik, hamshaxarlik yoki shaxsiy sadoqat belgilari bo'yicha tanlash va joy-joyiga qo'yish xolatlariga yo'l qo'ymasligi zarur.

- Shuningdek rahbar guruhbozlik, mahalliychilik, favoritizm ko'rinishlari, shuningdek o'z xizmat vazifalarini bajarish jarayonida boshqa salbiy omillarning qat'iy ravishda oldini olishi lozim.

- Universitet xodimlari o'zlarining xizmat vazifalariga bo'lgan munosabati bilan jamoada ishchanlik, o'zaro xayrixohlik va amaliy hamkorlik muhitini qaror toptirishlariga intilishlari kerak.

- **Universitet xodimlari:**

- xushmuomala, iltifotli, odobli, e'tiborli;

- fuqarolar va hamkasblari bilan o'zaro munosabatda sabr-toqatli bo'lishi, ularni hurmat qilishi shart.

- **Universitet xodimlari o'ziga bo'ysunuvchilarga va fuqarolarga nisbatan:**

1. qo'pollik qilmasligi;

2. odamlarning sha'ni va qadr-qimmatini kamsitmasligi;

3. ularga asossiz psixologik va jismoniy ta'sir ko'rsatish holatlariga yo'l qo'ymasligi kerak.

- **Universitet xodimlari xizmatdan tashqari vaqtda:**

1. umumiy qabul qilingan odob-axloq normalariga rioya etishlari;

2. g'ayri ijtimoiy xatti-harakatlarga yo'l qo'ymasligi kerak.

Universitet xodimlari o'z xizmat vazifalarini bajarishda manfaatlar to'qnashuqiga sabab bo'ladigan shaxsiy manfaatdorlik xolatlariga yo'l qo'ymasliklari kerak.

- Universitet xodimlari manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanishi taqiqlanadi.

9. Korrupsiyaga qarshi kurashish va odob-ahloq qoidalarini buzganlik uchun javogarlik

- Korrupsiyaviy holatlar yoki boshqa huquqbuzarlik sodir etganlik qonun hujjatlariga muvofiq javogarlikka sabab bo'ladi;

- korrupsiyaviy holatlar yoki boshqa huquqbuzarliklar sodir etgan shaxslar sudning qaroriga ko'ra muayyan huquqlardan, shu jumladan muayyan lavozimlarni egallash huquqidan qonunga muvofiq tarzda maxrum etilishi mumkin;
- xodimlar tomonidan qoidalarga rioya etilishi atestatsiyalar o'tkazishda, yuqori va boshqa lavozimlarga tavsiya etish uchun kadrlar zaxirasini shakllatirishda, taqdirlash yoki mukofotlarga tavsiya etishda xisobga olinadi;
- qoidalarda nazarda tutilgan normalarning buzilishi maxsus tarkibiy bo'linma mavjud bo'lmagan taqdirda, tegishli bo'linmalar xodimlari odatda 5-11 kishidan iborat tarkibda tuziladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti komplayens nazorat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi, "komplayens nazorat" tizimini yo'lga qo'yish bo'yicha me'yoriy hujjatlar to'plami, Samarqand-2022.